

Universitätsbibliothek Wuppertal

M. Terenti Varronis de lingua latina libri

Varro, Marcus Terentius

Berolini, 1885

Liber VIII

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5449](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5449)

[M. TERENTI VARRONIS
DE LINGUA LATINA

LIBER VIII EXPLICIT. INCIPIIT

LIBER VIII.]

§ 1 1. . . nesciunt docere quam discere quae ignorant, in
(p. 457 Sp.) quo fuit Crates, nobilis grammaticus, qui fretus Chrysippo,
homine acutissimo, qui reliquit *περὶ ἀνωμαλίας* III libros,
contra analogian atque Aristarchum est nixus, sed ita, ut
scripta indicant eius, ut neutrius videatur pervidisse volun- 5
tatem, quod et Chrysippus, de inaequabilitate cum scribit ser-
monis, propositum habet ostendere similes res dissimilibus
verbis et dissimiles similibus esse vocabulis notatas, id quod

ὁμοειπέα
ὁμοειπέα

F. fol. 23 nesciunt . . fieri et meli

M. Terenti . . VIII om. libri. 'id quod Victorius supercilio pagellae in F ascriptum fuisse tradit Liber VIII nunc deletum est incertis tantum umbris relictis' Groth. — 2 chrisippo F. — 3 reliquit] reliquit sex libros Aldus. — perianomalias F, *περὶ ἀνωμαλίας* a, lacunam G, *περὶ τῆς ἀνωμαλίας* vulg. ex B. — III libros] lei (vel iei) libri F (Keil), iei (vel lei, corr. ex lii) libri ut vid. F (Groth), lei libri ceteri nisi quod lei librei H. hi libri Laetus, his libris Aldus. 'in lei vel iei numerus librorum latere videtur sive III, ut Anonymus, sive IIII libros, ut Diogenes tradit' LSp Comment. p. 9. — 4 ἀναλογίαν a. — aristarcum F. — 6 chrisippus F. — sermonis] B, Henr. Stephanus, sermones F. — 8 dissimiles similibus] dissimilibus similes F. similibus dissimiles Steinthal Gesch. d. Sprachw. p. 356, Madvig Adv. II, 175. 'fort. ostendere [similes] res dissimiles similibus [verbis] et dissimilibus similes esse vocabulis notatas' LSp, ostendere similis res dissimilibus verbis et dissimilis similibus esse notatas Wilmanns p. 14.

A. 7-7 : introduction : de analyse - construction - valeur : in usu legum?

3. cinema of Vahlen, ind. Gerl. Nord. 1899/1900 p. 6. f. D.L. 7, 192
Simplic. Br. Cal 1006 CA6v.

* cf. Vahlenmann, VIII, p. 622.

se nota per leges. P. consequenter & incomparabiliter
per inductio & regularitatem inductio
p. 396, 28.
April. April. 214, 2. inductio
Sextus adv. gramm. 1907.

f. fol. 2, 21, 24.

est verum, et ~~cum~~ Aristarchus, de aequabilitate cum scribit
 [et de] verborum, similitudinem quandam [in] inclinatione, se-
 qui iubet, quoad patitur consuetudo. Sed ii qui in loquendo § 2
 partim sequi iubent nos consuetudinem partim rationem, non (p. 458 Sp.¹)
 5 tam discrepant, quod consuetudo et analogia coniunctiores
 sunt inter se quam iei credunt, quod est nata ex quadam § 3
 consuetudine analogia et ex hac . . . consuetudo ex dissimi-
 libus et similibus verbis eorumque declinationibus constat,
 neque anomalia neque analogia est repudianda, nisi si non
 10 est homo ex anima, quod est [homo ex anima quod est] ex
 corpore et anima. Sed ea quae dicam quo facilius pervideri § 4
 possint, prius de trinis copulis discernendum; nam [cum] con-
 fusim ex utraque parte pleraque dicuntur, quorum alia ad
 aliam referri debent summam; primum de copulis naturae et
 15 usuis; haec enim duo sunt, quod ~~nelegunt~~, diversa, quod (p. 459 Sp.¹)
 aliud est dicere [esse] verborum analogias, aliud dicere uti
 oportere analogiis. secundum de copulis multitudinis ac finis,
 utrum omnium verborum dicatur esse analogia [an usus] an

1 verum] uerbum *per compend.* F, *corr.* Aldus. — cum] quod Müller, *secluserit* LSp. — aristarchus sic hoc loco F. — cum scribit] conscribit F. *corr.* Müller. — 2 et de] et de F (Keil), et de *deleto* de F (Groth), et GH a, *secluserit* LSp. — similitudinem] F GH a, similitudine ceteri. — quandam] LSp, Groth *in notis*, quarumdam F, quorumdam H, Aldus. *infra* p. 196, 20 quodammodo, *idque hoc loco antea scripserat* LSp. *conf.* Reiter p. 52. — in inclinatione] *scripsi*, inclinationes F, in declinatione LSp. — sequi] nos sequi *proposuit* C. F. W. Müller p. 868. *prob.* Groth., *idem adscripsit* LSp. — 3 ii] iei Scioppius. — 4 iubet F, *corr.* Victorius, vulg. — 6 iei] F, Scioppius, iei GH V ap, hii M, hi Laetus, hi qui B. — 7 hac . . . consuetudo] *lacunam indicavit* LSp, *haec supplet* Müller: hac consuetudine item anomalia, itaque consuetudo. *'fort.* hac consuetudine item anomalia; quare quoniam consuetudo' LSp. *conf.* Christ Philol. XVI, 458, LSp XVII, 296 sq. — 8 eorumque] LSp, eorum quod F. — 10 *seclusa om.* Vp, ex anima quod est *delet* vulg. ex B. — 12 cum] *del.* Müller. — 13 quorum] Aldus, quarum F. — 14 copulis *corr.* ex copulae ut *vid.* F (Groth), copulis *litteris is prima man. in ras.* F (Keil). — 15 usuis] LSp Emend. spec. p. 9, suis F. — quod] quae Laetus. — *nelegunt]* *scripsi*, erigunt F, exigunt M, Laetus. *'verba quod erigunt abundare videntur'* LSp. — 16 dicere esse] LSp, Christ, dicere libri. — 18 analogiarum usus Müller. *'fort.* an usus *del.* ut *adscripta ad corruptum illud suis emendandum'* LSp Emend. spec. p. 9 quem *secutus sum.*

- maioris partis. tertium de copulis personarum, qui eis debent
 § 5 uti, quae sunt plures. Alia enim populi universi, alia singulorum, et de iis non eadem oratoris et poetae, quod eorum non idem ius. itaque populus universus debet in omnibus verbis uti analogia et, si perperam est consuetus, 5
 corrigere se ipsum, cum orator non debeat in omnibus uti, quod sine offensione non potest facere, cum poeta transilire
 § 6 lines impune possit. Populus enim in sua potestate, singuli
 (p. 460 Sp.¹) in illius; itaque ut suam quisque consuetudinem, si mala est,
 X corrigere debet, sic populus suam. ego populi consuetudinis 10
 non sum ut dominus, at ille meae est. ut rationi optemperare debet gubernator, gubernatori unusquisque in navi, sic populus rationi, nos singuli populo. Quare ad quamcumque summam in dicendo referam si animadvertes, intelleges,
 + utrum dicatur analogia esse an uti oporteret redigeretur dici 15
 id in populum aliter ac inde omnibus dici in eum qui sit in populo.
 § 7 2. Nunc iam primum dicam pro universa analogia, cur non modo videatur esse reprehendenda, sed etiam cur in
 (p. 461 Sp.¹) usu quodammodo sequenda; secundo de singulis criminibus, 20
 quibus rebus possint quae dicta sunt contra solvi, dicam ita

F. fol. 23 b utrum dicatur

1 qui eis] 'fort. quae iis' LSp. — 3 iis] leis GMVap, lis H, his Laetus. — 6 se ipse vulg. — debet H. — 7 cum del. LSp. — poeta] LSp, poetae F. — 8 possint GHMa Laetus. — 11 ut del. Victorius, H. Stephanus. — 13 nos] non F, corr. Laetus cum B. 'fort. del. nisi intercidit aliquid ut non singulis, singuli' LSp. — 14 'scrib. animum advertes' LSp. — 15 uti oporteret] uti oportere ea et quom poscitur ut usus ad id quod oporteret Müller, uti oporteret, redigere vulg. ex B. 'fort. uti oportere et redigere' LSp. idem Reiter qui p. 41—43 reliqua sic conformat: oportere et redigere ad eam verba, tum dici id in populum aliter ac in eum qui sit in populo. intacta reliqui verba corrupta. — 16 ac] atque homo doctus (Faernus?) apud Augustinum. inde omnibus dici om. Müller. 'fort. aliter inde in omnibus' LSp. — 'fort. qui est' LSp. — 19 non modo non Stephanus, Perizonius, Rosenhein (Seebode neues Archiv II, 2 p. 94). — non reprehendenda Vertranianus.

oct 17

J 117/15
17

pro analogia maffordis

B. 1) pro lucerna analoge
cur in usa reperit
8-36

ut generatim comprehendam et ea quae in priore libro sunt dicta et ea quae possunt dici atque illic praeterii.

3. Primum quod aiunt qui bene loqui velit consuetudinem sequi oportere, non rationem similitudinum, quod alterum si neglegat sine offensione facere non possit, alterum si sequatur quod sine reprehensione non sit futurum, errant, quod qui in loquendo consuetudinem sequitur, non sine ea ratione qua oportet uti [sequitur].

4. Nam vocabula ac verba quae declinamus similiter, ea in consuetudine esse videmus et ad eam conferimus et, si quid est erratum, non sine ea corrigimus. Nam ut, qui triclinium constrarunt si quem lectum de tribus unum imparem posuerunt aut de paribus nimium aut parum produxerunt, una corrigimus et ad consuetudinem communem et ad aliorum tricliniorum analogias, sic si quis in oratione in pronuntiando ita declinat verba ut dicat disparia, quod peccat redigere debemus ad ceterorum similium verborum rationem.

5. Cum duo peccati genera sint in declinatione, unum quod in consuetudinem perperam receptum est, alterum quod nondum est et perperam dicatur, unum dant non oportere dici, quod [nondum] sit in consuetudine, alterum non conce-

1 comprehendant F, corr. Aldus. — priori Laetus. — 2 atque F. — 4 similitudinem M. 'fort. del. nisi reposueris et similitudinem' LSp. an similium verborum ut v. 17? — 5 alterum . . alterum] 'fort. alteram . . alteram' LSp. — 6 si non sequatur . . reprehensione sit futurum Stephanus. — sine] non sine GH. — errant] erat F, corr. vulg. — 7 sequitur non sine ea ratione qua oportet uti sequitur] scripsi, qua oportet uti sequitur non sine ea ratione F. sequitur, eam sequitur non sine ratione Müller. 'fort. consuetudine qua oportet utitur, eam sequitur non sine ratione, nisi potius fuit simpliciter sequitur rationem verbis non sine ea ex inferioribus male translatis' LSp. conf. Christ Philol. XVI, 458, LSp XVII, 295. — 10 ea] 'fort. et, aut del.' LSp. — ad eam] ad ea F, corr. vulg. ex B. — 13 aut de] ac de H. — 14 comunem F. — 15 in oratione in pronuntiando] 'alterutrum abundat, nisi malis in oratione pronuntianda' LSp. — 17 debemus] ad consuetudinem communem et addit Christ p. 459, probat LSp XVII, 296. — 18 'fort. peccandi' LSp. — in declinatione] LSp, Groth, indeclinationum F, declinationum Laetus. fort. in d. verborum. — 20 et] ut C. F. W. Müller p. 868. — dicatur] dicitur Scioppius. 'fort. declinatur ut § 35, sed illud § 14, 17' LSp. — 21 nondum] LSp, om. libri, non add. Augustinus, 'nisi potius verba

mibi in verbum
quidem videtur
mutandum esse

- ditur quin ita dicatur, ut sit similiter cum id faciant ac, si quis puerorum per delicias pedes male ponere atque imitari vatias coeperit, hos corrigi oportere si concedant, contra si quis in consuetudine ambulandi iam factus sit vatia aut con-
- § 11 pernīs, si eum corrigi non concedant. non sequitur ut stulte 5
faciant qui pueris in geniculis alligent serperastra, ut eorum depravata corrigant crura? Cum vituperandus non sit medicus qui e longinqua mala consuetudine aegrum in meliorem
(p. 464 Sp.¹) traducit, quare reprehendendus sit qui orationem minus valentem propter malam consuetudinem traducat in meliorem? 10
- § 12 6. Pictores Apelles Protogenes, sic alii artifices egregii non reprehendendi, quod consuetudinem Miconos, Dioros, Arimmae, etiam superiorum non sunt secuti, Aristophanes improbandus qui potius in quibusdam veritatem quam consuetudinem secutus? 15
- § 13 7. Quod si viri sapientissimi et in re militari et in aliis rebus multa contra veterem consuetudinem cum essent usi laudati, despiciendi sunt qui potiore dicunt oportere esse consuetudinem ratione.
- § 14 8. An cum quis perperam consuerit quid facere in civitate, non modo patiemur, sed etiam poena afficiemus, idem
(p. 465 Sp.¹)

quod sit in consuetudine *del. sunt* LSp. — concedunt GHa. — 1 sit similiter] si similiter F, si *om.* GM, sit simile Laetus. — id] idem Stephanus, Scioppius. — si qui... coeperint Scioppius. — 3 ceperit F. — concedat F, *corr.* Aldus. *vel* concedatur. — 4 sit *corr.* ex eit F (Keil), *corr.* ex est it F (Groth). — conpernis *sic* F. — 5 concedat F, *corr.* vulg. oportere non concedant Scioppius. — sequatur LSp *sic interpingens* concedant, non sequatur ut. *ego interrogationis signum posui post crura.* — 7 vituperandus] GH, Victorius, detuperandus FVMap, deculpandus Laetus, culpandus vulg. — 10 traducit M, Laetus, traducta Vp. — 11 si pictores Bergk. — appelles F. — artifices] *sic* FGMV. — 12 myconos F. — dioros arim. me F, dyorosari me H, dioros arim me GMap, diorosam me V¹, Dioris Arimnae vulg. ex B, Dionysii, Arimnesti superiorum Bergk Philol. XXX, 682. — 13 etiam] et aliorum vulg. ex B. *conf.* Keil Observ. crit. in Cat. et Varr. p. 29, Reiter p. 9 sq. — 14 ueteritatem F, *corr.* p, Laetus. — 17 multa] multis Veneta. *fort.* multa mutatione *vel* novitate, *cf.* § 20' LSp. — 18 sunt *om.* B, Laetus. *fort.* laudati sunt, despiciendi qui' LSp. — 20 consueuerit V, Laetus. — 21 modo] modo non vulg. ex B. *fort. del.* LSp. — penam F, *corr.* Ga, Laetus.

hinc - mala conuictio : obverte nomen . si Rostkum . et al . B.
= conuictio?

l. 11 pro 'sic alia' Nauvinius (Anastroph. Byz. fr. p. 269, 4) dubitauerit ei, 'Silaris'?

conuictio et ratio opponuntur altera alteri,
cum aliopari conueniant.

transición física a también agua: empujamiento de la
tercera: fin pedregalito, retórico / Spindlychey ~
Schulzgerch Blade - Spind - Blade ~ Blade.

Natio se consultado: in. Eudley
Cuyen: de facto hinc proprio de de.
|| Stipa: congrua - non ubi

paris del foro y del teatro } Zoochpaukhin
importancia de las poetas. } Risher - de de

si quis perperam consuerit dicere verbum, non corrigemus, cum id fiat sine poena?

9. Et hi qui pueros in ludum mittunt, ut discant quae § 15
nesciunt verba quemadmodum scribant, idem barbatos qui
5 ignorabunt verba quemadmodum oporteat dici non docebi-
mus, ut sciant qua ratione conveniat dici?

10. Sed ut nutrix pueros [a lacte] non subito avellit a § 16
consuetudine, cum a cibo pristino in meliorem traducit, sic (p. 466 Sp.¹)
maiores in loquendo a minus commodis verbis ad ea quae
10 sunt cum ratione modice traducere oportet. Cum sint [in]
consuetudine contra rationem alia verba ita ut ea facile tolli
possint, alia ut videantur esse fixa, quae leviter haerent ac
sine offensione commutari possunt statim ad rationem corrigi
oportet, quae autem sunt ita ut in praesentia corrigere
15 nequeas quin ita dicas, his oportet, si possis, non uti; sic
enim obsolescent ac postea iam obliterata facilius corrigi
poterunt.

11. Quas novas verbi declinationes ratione introductas § 17
respuet forum, his boni poetae, maxime scenici, consuetudine (p. 467 Sp.¹)
20 subigere aures populi debent, quod poetae multum possunt
in hoc; propter eos quaedam verba in declinatione melius,
quaedam deterius dicuntur. Consuetudo loquendi est in motu;
itaque solet fieri ex meliore deterior, [ex deteriore] melior;
verba perperam dicta apud antiquos aliquos propter poetas

F. fol. 24 ore deteriora . . declinari

2 pena F. — 3 'fort. et qui . . mittimus' LSp. — 4 'fort. quae ignorabunt' LSp. — 6 sciant] 'fort. discant' LSp. — 7 'a lacte abundare videtur' LSp. — 9 maiores in] in maioris F, corr. Müller. — a minus] animus F, corr. vulg. — 10 in] addidit Veneta. — 11 ratione F. — 12 herent F. — 13 possint F, corr. Aldus. aut possunt aut ut possint C. F. W. Müller p. 869. — statim] Si enim F, quae in rasura scripta esse testatur Groth, corr. Müller. — 14 autem] aū F, tamen p, tum M, Laetus. conf. Reiter p. 31. — ante sunt in F ad rationem scripta sed deleta sunt. — impraesentia F (Groth). — 18 rationes F, corr. Laetus. — 20 possint F, corr. Rholandellus. — 23 ex meliore deterior, ex deteriore melior] LSp, et meliore deteriora meliora F cum ceteris (nisi quod a meliore ab initio V), ex meliore deterior. meliora vulg. ex B, et melior e deteriore et deterior e meliore et Ant. Miller. — 24 dictam FMVp, dictum Laetus.

non modo nunc dicuntur recte, sed etiam quae ratione dicta sunt tum, nunc perperam dicuntur.

§ 18 12. Quare qui ad consuetudinem nos vocant, si ad
(p. 468 Sp.¹) rectam, sequemur; in eo quoque enim est analogia; si ad
eam invitant quae est depravata, nihilo magis sequemur, nisi 5
cum erit necesse, quam in ceteris rebus mala exempla; nam
ea quoque, cum aliqua vis urget, inviti sequemur.

13. Neque enim Lysippus artificum priorum potius est
vitia secutus quam artem; sic populus facere debet, etiam
X § 19 singuli, sine offensione quod fiat populi. Quom amissa [non] 10
modo quaerant, sed etiam quid indicent, idem, ex ser-
mone si quid deperit, non modo nihil impendunt ut requirant,
§ 20 sed etiam contra indices repugnant ne restituatur? Verbum
(p. 469 Sp.¹) quod novum et ratione introductum quo minus [ut] recipiamus,
vitare non debemus. 15

14. Nam ad usum in vestimentis aedificiis suppellectile
novitati non impedit vetus consuetudo; quem enim amor as-
suetudinis potius in pannis possessorem retinet quam ad nova
vestimenta traducit?

15. An non saepe veteres leges abrogatae novis ce-
dunt?

1 dicantur M, Laetus. — 2 nunc] num F, corr. vulg. — 4 in
ea Stephanus. — enim quoque vulg. — 5 nichilo F. — sequemur
in eo quoque nisi F *deletis* in eo quoque. — nisi] quam nisi Müller,
prob. LSp. — 6 necesse quam] *scripsi*, necesse sequar libri. 'sequar
fort. del.' LSp. — 7 sequemur] sequimur vulg., sequamur B, Laetus.
— 8 lysippus F. — artificum G. — 9 vitia secutus quam] *scripsi*,
vitiosa quam libri, vitiosa secutus quam Laetus. '*fort.* vitiosa quam
artem secutus' LSp. — sic] si sic Müller. — etiam] et Scioppius,
'*fort. del.*' LSp. *conf.* Reiter p. 9 sq. — 10 quom] *scripsi*, qui F. —
non] *addidit* vulg., '*malim non amissa modo*' LSp. — 11 querant F,
quaerunt LSp. — 11 quid] *scripsi*, quod F. '*fort.* qui *vel* quae' LSp.
— indicij] *scripsi*, indicium F. — det Laetus. — 12 nichil F. —
13 restituantur F, corr. Veneta. — 14 nouum *ut vid. corr.* ex
nouum F (Keil), nouum *corr.* ex nouam *ut vid.* F (Groth). — ut]
del. Vertranius. *an fuit id?* — 16 suppellectilis F, supellectili vulg.
ex B, quod supellectile *scripsi*. — 17 '*fort.* novitatem' LSp. *conf.*
Schol. Iuven. 14, 49. — 18 quam] quem F, corr. Victorius, vulg. —
20 sepe F.

f. part. Arabum de semore a parte adhibenda.

ratio - analogia } omnia possunt inter
consuetudo - anomaliam } se recipi

consuetudo recta = analogia

Longe : opusis hujus

de novitatibus nova : metonymia (cf. Fort. q. II°,
aspect.)

contra arduum

exemplum: arte - musa

De analogia comica : q. G. de a. Rev. n. 407.

Protonis 1°

16. Nonne inusitatis formis vasorum recentibus e Graecia § 21
 adlatis oblitteratae antiquae consuetudinis sinorum et capu- (p. 470 Sp.¹)
 larum species? his formis vocabulorum incontaminatis uti
 nolent quae docuerit ratio propter consuetudinem veterem?
 5 et tantum inter duos sensus interesse volunt, ut oculis sem-
 per aliquas figuras supellectilis novas conquirant, contra auris
 expertis velint esse?

17. Quotus quisque iam servos habet priscis nominibus? § 22
 quae mulier suum instrumentum vestis atque auri veteribus (p. 471 Sp.¹)
 10 vocabulis appellat? sed indoctis non tam irascendum quam
 huiusce pravitatis patronis. Si enim usquequaque non esset § 23
 analogia, tum sequebatur, ut in verbis quoque non esset,
 non, cum esset usquequaque, ut est, non esse in verbis.

18. Quae enim est pars mundi quae non innumerabiles
 15 habeat analogias? caelum an mare an terra, quae in his? § 24
 Nonne in caelo ut ab aequinoctiali circulo ad solstitialem et
 hinc ad septemtrionalem divisum, sic contra paribus partibus
 idem a bruma versum contraria parte? non quantum polus (p. 472 Sp.¹)
 superior abest [et abest et] a septemtrionali circulo et is ad
 20 solstitium, tantundem abest inferior ab eo quem ἀνταρκτι-
 ζὸν vocant astrologi et is ad brumalem? non, quemadmodum
 quodque signum exortum hoc anno, [quod] quotquot annis

1 grecia F. — 2 ablatis F, allatis Laetus, quod adlatis scripsi.
 — synorum et capullarum F. — 3 'fort. iis' LSp. — incontaminatis]
 LSp, incontaminati F, ut contaminatis Müller. — 4 nollent quae F,
 corr. H. Stephanus. — docuerit F (Keil), docuit p. — oratio F, corr.
 Rholandellus. — praeter Victorius, Vertr. — 5 volent Sciop-
 pius. — 8 seruor F, seruorum p, corr. Aldus (H?). — 10 sed om.
 vulg. ex B. — indoctis] Augustinus, inductis F. — 11 non] nomen
 F, corr. vulg. ex B. cf. C. F. W. Müller p. 423, Reiter p. 70 sq. 73.
 — 15 quae] an aer et cetera quae sunt vulg. ex B, an quae sunt
 Müller, quaeque LSp olim, Christ. — 17 contra] contra a F (Groth).
 — 18 idem] Id ē (h. e. id est) F. 'fort. inde ad brumam' LSp. nisi inter-
 pretis est id est a bruma. — polo F, corr. Scaliger. — 19 et abest et]
 del. Müller, LSp. et abest. . tantundem abest om. vulg. — circulo et is]
 Müller, circumit cum his F, 'conieceram circuitu et is. . tantum' LSp.
 — 20 solistitium F (Groth), solstitium F (Keil), 'fort. solstitialem' LSp. —
 artiarcti uocant^{con} F, arti articon M, articon V p, artiaticon a, arcicium
 G, antarcticum H, ἀνταρκτιζὸν antarcticum B et omisso vocab. latino
 vulg. — 22 quod] om. Aldus.

§ 25 eodem modo exoritur? num aliter sol a bruma venit ad aequinoctium, ac contra, cum ad solstitium venit, ad aequinoctialem circulum et inde ad brumam? nonne luna, ut ab sole discedit ad aquilonem et inde redit in eandem viam, sic inde fertur ad austrum et regreditur inde? Sed quid 5 plura de astris, ubi difficilius reperitur, quid sit aut fiat in motibus dissimiliter?

§ 26 19. At in mari, credo, motus non habent similitudines (p. 473 Sp.¹) geminas, qui in XXIII horis lunaribus cotidie quater se mutant, ac cum sex horis aestus creverunt, totidem decreverunt, rursus idem, itemque ab his! an hanc analogiam ad diem servant, ad mensem non item aliam, motus sic item cum habeant alios inter se convenientes? de quibus in libro quem de aestuariis feci scripsi. 10

§ 27 20. Non in terra in sationibus servata analogia? nec (p. 474 Sp.¹) cuiusmodi in praeterito tempore fructuum genera reddidit similia in praesenti reddit? et cuiusmodi tritico iacto reddidit segetes, sic ordeo sato proportionem reddidit parilis? non ut Europa habet flumina lacus montis campos, sic habet Asia? 20

§ 28 21. Non in volucris generatim servatur analogia? non ex aquilis aquilae atque ut ex turdis qui procreantur turdi, sic ex reliquis sui cuiusque generis?

22. An aliter hoc fit quam in aere in aqua? non hic (p. 475 Sp.¹) conchae inter se generatim innumerabili numero similes? 25 non pisces? an e murena fit lupus aut merula? non bos ad

F. fol. 24 b quam in aere

2 aequinoctium] et inde ad solstitium addit Christ p. 459. *conf.* LSp. Philol. XVII, 296 sq. — ac] an Laetus. — 'contra fort. del.' LSp. — 4 in eandem *corr. ex* ad eandem F. — 8 dissimilitudines F, *corr.* Müller. — 9 XXIII F, *corr.* Aldus. — lunaribus] cursibus *vel simile aliquid intercidisse statuit* Christ. — 10 estus F. — 11 'fort. item quae' LSp. *conf.* Madvig p. 175, Reiter p. 79 sq. — 12 'fort. servat' LSp. — aliam motus] scripsi, alios motus F. *conf.* Reiter p. 25. — sic item cum habeant] cum habeant, sic item Müller. 'fort. habeat' LSp. — 14 estuariis F. — scripsi . . . Non Scioppius, *vid. praefat.* — 15 servatur Scioppius. — 17 reddat et Laetus. — 18 reddit parilis vulg. — 22 qui *om.* Vp. — 23 suis F, *corr. vulg. ex* B. *cf.* Lachm. ad Lucret. p. 95. — 26 an e] sane F, *corr.* Augustinus.

homo rei
venit, ad
me hinc, et
ambulans
unde? Sed
et sic fati

et similitudo
sive quater
indidem de
analogia ad
vires sic item
vires in libro

analogia? nec
ra reddidit
iusto red-
dit passis?
campus, sic

analogia? non
inter turri,

non hic
sive similes?
non hoc ad

et p. 110. conf.
fert del. LSp.
vires F. cor.
vires ad simi
iust. item qui
fert. virel' LSp.
p. 21. - sic in
vires' LSp. -
ad profu. -
is reddis pass
et R. of. Latin
n.s.

W. O. W. W. W.

bovem collatus similis et qui ex his prognerantur inter se vituli? etiam ubi dissimilis foetus, ut ex [asino et] equa mulus, tamen ibi analogia; quod ex quocumque asino et equa nascitur id est mulus aut mula, ut ex equo et asina hinnulei.

23. Non sic ex viro et muliere omnis similis partus, § 29 quod pueri et puellae? non horum ita inter se [non] omnia similia membra, ut separatim in suo utroque genere similitudine sint ea paria? non omnes cum sint ex anima et corpore, partes quoque horum proportionem similes? Quid ergo § 30 cum omnes animae hominum sint divisae in octonas partes, eae inter se non proportionem similes? quinque quibus sentimus, sexta qua cogitamus, septima qua progneramus, octava qua voces mittimus? Igitur quoniam quae loquimur voce oratio est, hanc quoque necesse est natura habere analogias; itaque habet.

[24. An non vides, ut Graeci habeant eam quadriper- § 31 titam, unam in qua sunt casus, alteram in qua tempora, tertiam in qua neutrum, quartam in qua utrumque, sic nos § 30 habere? ecquid verba nescis ut apud illos sint alia finita, alia non, sic utraque esse apud nos? equidem non dubito, quin ani- § 32

2 vituli fort. ab interprete additum. — fetus F. — ex asino et equa] LSp, ex equa F, ex equa et asino vulg. ex B. — 3 equa] fort. equa quod] LSp. — 4 id est] idem Vp. mulus tamen. . id est om. GH. — 5 hinnuli Laetus. — 7 fort. pueri aut puellae] LSp. cf. Lachm. ad Lucret. p. 156, LSp Ueber d. Kritik p. 44 sq. — non om. Scioppius. — 8 similitudine sint ea paria] similitudines intra paria F, duo priora vocab. corr. Müller, posteriora Lachm. ad Lucr. p. 95. — 9 om̄s F. — 10 quoque] Mp Laetus, quaque FGHVa. — 11 om̄s F. — sunt F, corr. Laetus. — 12 eae] e^te F, hae G. — non] n F (Keil). — similes corr. ex similis F (Keil). — 14 fort. vocem] LSp. — quae] Christ, qua F. — 15 oratio est] LSp, orationem F. nisi fuit qua loquimur vocamus orationem. — 17 habent HVp. — quadriper- titam] quadruplicatam MB, Laetus. — 18 sunt] LSp, sit F, sint M. — 20 ecquid] Scioppius, et quid F, et qui a. — sunt Scioppius. — 21 non] ne F, corr. vulg. ex B. — sic om. p. — utraque] vulg., ultra F. 'an verba?' LSp. cf. Lachm. ad Lucret. p. 314. — quin animadverteris] Scioppius, qui animaduertunt F, qui animadverte- runt vulg. ex B. quin qui animadverterint inveniant innumerabilem Madvig p. 175.

madverteris item in ea innumerabilem similitudinum numerum, ut trium temporum verba, ut trium personarum.

25. Quis enim potest non una animadvertisse in omni oratione esse ut Legebam Lego Legam sic Lego Legis Legit, cum haec eadem dicantur alias ut singula, alias ut plura 5 significantur? Quis est tam tardus qui illas quoque non animadvertit similitudines, quibus utimur [in] imperando, quibus in optando, quibus in interrogando, quibus in infectis rebus, quibus in perfectis, sic in aliis discriminibus?

§ 33 26. Quare qui negant esse rationem analogiae, non 10 vident naturam non solum orationis, sed etiam mundi; qui autem vident et sequi negant oportere, pugnant contra naturam, non contra analogian, et pugnant volsillis, non gladio, cum pauca excepta verba ex pelago sermonis populi minus trita afferant, cum dicant propterea analogias non esse, simili- 15 ter ut, si quis viderit mutilum bovem aut luscum hominem

(p. 479 Sp.) claudicantemque equum, neget in [cornibus] bovom hominum et equorum natura similitudines proportione constare.

§ 34 27. Qui autem duo genera esse dicunt analogiae, unum naturale, quod ut ex *lenti* nascatur lentis sic ex [*lupino*] lu- 20

1 in ea] LSp, in eam F, in eis Scioppius, in eum Müller. — similitudinum] Scioppius, similitudinem F. — numerum delet LSp servato similitudinem. — 2 verba ut] verbi aut LSp. *rectius fort.* verbi et. — 3 non una] nomina M V p Laetus, non vulg. ex B. — 4 lego] lego lego F. — sic] si F, *corr.* Bentinus. — 6 significant vulg. ex B. — animadvertit] LSp, animaduertit F, animadvertat Scioppius. — 7 in imperando] Scioppius, imperando F. — 8 *fort.* infecti verbis quibus in perfecti] LSp. — 9 aliis] *conf.* Reiter p. 112 sq. — 10 *rationem F. fort.* in oratione analogian] LSp. — non videt F. — 12 autem] tum V p, cum MB, Laetus. — 14 populi] LSp, puli F, puri Aldus. — 15 *fort.* cum afferant *pro* afferant cum] LSp. — 16 *fort.* ut si, siquis *vel* quis qui] LSp. *licet etiam* ut si, qui. — 17 claudicantem M, Laetus, vel claudicantem Scioppius. *fort.* claudicantemve] LSp. *conf.* Reiter p. 83. — cornibus *om.* Scioppius. *adscriptum erat haud dubie ad* mutilum *vocem.* — bouom] *sic* F, bovum H p, boum V M a Laetus. — 18 aut equorum G H. — 19 qui] *fort.* quod] LSp. *vel* quae. — autem] cum M, Laetus, autem cum vulg. ex B. — esse *om.* V p, Christ. — analogiae *fort. del.*] LSp. — 20 *lenti nascatur] scripsi, natis nascuntur libri. de ablativo lenti conf.* Charis. 126, 7 et 6 *al.*, *de nominativo lentis* Prisc. 7, 64. *ex lentibus seminatis nascuntur lentis sic ex lupinis lupinum B et quae*

sollo : tenacita

polémica contra la teoría de
dos analogías, de la cual una no sería
verdadera anal.

cf. viii
relat.
consuet.

voluntarias declinatus: derivatio
naturalis " flexio

cf. viii
(analog.)
(anal.)

pinum, alterum voluntarium, ut in fabrica, cum vident scenam ut in dexteriore parte sint ostia, sic esse in sinisteriore simili ratione factam, de his duobus generibus naturalem esse ana- (p. 480 Sp. 1) logian, ut sit in motibus caeli, voluntariam non esse, quod
 5 ut quoique fabro lubitum sit possit facere partis scenae; sic in hominum partibus esse analogias, quod eas natura faciat, in verbis non esse, quod ea homines ad suam quisque voluntatem fingat, itaque de eisdem rebus alia verba habere Graecos, alia Syros, alia Latinos — ego declinatus verborum
 10 et voluntarios et naturalis esse puto, voluntarios quibus ho- (p. 481 Sp. 1) mines vocabula imposierint rebus quaedam, ut ab Romulo Roma, ab Tibure Tiburtes, naturales [ut] ab impositis vocabulis quae inclinantur in tempora aut in casus, ut ab [Romulus] Romulo Romuli Romulum et ab Dico Dicebam Dixe-
 15 ram. Itaque in voluntariis declinationibus inconstantia est, § 35 in naturalibus constantia, quas utrasque quoniam iei non debeant negare esse in oratione, quom in mundi partibus omnibus

natis retinet vulg. satis Augustinus. haec adscripserat LSp: 'fort. ex satis nascuntur lentibus lentis . . sic ex lupinis lupini', sed postea ex satis induxit. — sic ex] sic et libri, ficei Lachm. ad Lucret. p. 56, cicer Ant. Miller. — lupino] addidi, om. libri, vid. supra. — 2 sinistrore M. — 3 facta vulg. ex B. 'fort. facta et' LSp. — 'fort. in naturali esse . . in voluntario vel naturale . . voluntarium' LSp. — analogicen MB, Laetus. — 5 quoique] B, quoque F, cuique vulg. — 6 analogias] analogias naturales p. — 'fort. analogian quod eam' LSp. — eas] Laetus, ea F. — facit M, Laetus, fecit vulg. — 7 esse] naturalis itidem sed voluntarios p, esse naturales itidem sed voluntarios V. — ea] et M, Laetus. — 8 fingant Aldus, fingunt MB, Laetus. — 9 siros F. — 10 voluntarios quibus . . aliis verbis (p. 205, 10–208, 15) om. V. — 11 imposierint FM, imposuerunt GHp, imposuerint ceteri. conf. ad p. 39, 5. — 12 tybere tyburto F, Tiburno Ursinus apud Scioppium 'fort. Tiburs ut VIII § 53' LSp. — ut] 'fort. del. vel autem scrib.' LSp. — 13 quae inclinantur] 'fort. qui declinantur' LSp. — tempore FGMp. 'fort. in casus aut in tempora' LSp. — Romulus] addidit vulg. 'fort. Romulus Romulo Romulum' LSp. — 14 dixi dixeram Stephanus. — 15 itaque in] itaque ut in aliis quoque rebus sic in rebus accidit quia in p. — 16 constantia] inconstantia F (Keil), constantia corr. ex inconstantia F (Groth), constantia in M. — quoniam] 'fort. quom, nisi debent scripseris cum p' LSp. — iei] lei GHap, id M, Laetus. — 17 quom] a, quam FGHp, quae Rholand., quod vulg. ex B. cf. § 113.

sint, et declinationes verborum innumerabiles, dicendum est
 (p. 482 Sp.¹) esse in his analogias. neque ideo statim ea in omnibus verbis
 est sequenda; nam si qua perperam declinavit verba consuetudo,
 ut ea aliter sine offensione multorum [*efferrī non possint*], hinc
 rationem verborum praetermittendam ostendit loquendi ratio. 5

28. Quod ad universam pertinet causam, cur similitudo
 § 36 et sit in oratione et debeat observari et quam ad finem
 quoque, satis dictum. Quare quod sequitur de partibus sin-
 gulis deinceps expediemus ac singula crimina quae dicunt
 [*contra*] analogias solvemus. In quo animadvertito natura 10

§ 37 quadruplicem esse formam ad quam in declinando accommo-
 dari debeant verba, quod debeat subesse res quae designetur,
 (p. 483 Sp.¹) et ut ea res in usu, et ut vocis natura ea sit quae signifi-
 cavit, ut declinari possit, et [*similitudo*] figura verbi ut sit ea
 quae ex se declinatu genus prodere certum possit. Quo ne- 15

§ 38 que a terra Terrus ut dicatur postulandum est, quod natura
 non subest, ut in hoc alterum maris, alterum feminae debeat
 esse; [*sic*] neque propter usum, ut Terentius significat unum,
 plures Terentii, postulandum est, ut sic dicamus Faba et
 Fabae; non enim in simili usu utrumque; neque ut dicimus 20
 ab Terentius Terentium, sic postulandum ut inclinemus ab

F. fol. 25 possit et . . feminum

*hypothetice ut videtur
 vitio factum, ut
 quod rectis litteris
 scribendum erat 'sic'
 scribatur obliquis.
 Sed idonea deest delanda
 causa.*

perinepte

1 sit H (?) M Laetus. — '*fort.* verborum naturales esse innume-
 rabilem . . analogian' LSp. verb. naturales dic. est esse [et esse] Christ.
 — 2 analogiam vulg. — eas . . esse sequendas p. — 4 efferri non
 possint] *addidit* Aldus *post aliter posita, post multorum posuit* LSp.
vid. § 16 et 5. — 5 rationem] a, orationem F. — '*fort.* haec in oratione
 verba praetermittenda esse ostendit *quod melius videtur quam* horum
 orationem *vel* pronuntiationem' LSp. *fort.* declinationem *pro* hinc ora-
 tionem. — 7 'quem?' LSp. — 9 deinceps F (Groth). — 10 *contra*] *add.*
 LSp *coll.* p. 196, 21, in *add.* vulg. *ex* B. *sed* analogias *fort.* *pro* *gene-*
tivo accipiendum. — 12 debeant a. — resque designentur F, *prius corr.*
 Rholandellus, *posterius* Laetus. — 13 ut ea res] GHa, ut cares F,
 sit et res p, sit ea res Laetus. — '*fort.* in usu sit' LSp. sit in usu
 Christ. — quae id significavit Müller. '*malim abesse significavit ut*'
 LSp. — 14 similitudo *del.* Ant. Miller. — figurae Müller. '*fort.* si
 similitudo *vel* in figura' LSp. — 15 declinatu] LSp, declinata F. — pos-
 sunt F, *corr.* Augustinus. — 18 *sic*] *seclusit* LSp, *cf.* Madvig, Cic.
de fin. p. 808 ed. 2. — 20 simili usu] LSp, similis F, similibus Laetus.
 — 21 '*fort.* Terentium, postulandum ut sic declinemus A et B' LSp.

L4. Scilicet Aldi additamentum quomodo decipere potuerit editores miror: corrumpitur et sententia et grammatica, quae verba sic coniuncta valde dubito num possit tolerare. Mihi aut ^{aut declinari possunt} 'efferi possunt' aut nihil addendum esse videtur, nescis enim an ^{significationem} generatorem supplere liceat, velut 'se habeant' vel adeo 'sint'; 'aliter' h. e. non perperam sed recte declinata. Quod si verum est, sequitur ut in sequentibus post 'verbum' addatur 'non': 'ratio verborum' est anachronica quae una certa regula s. ratione verba declinet, sic dicta, ni fallor, supra in l. III. f. X 36. Quint. II, 1.

Wilmanns p. 81

ante declinationem
et in declinatione videtur

A et
neque
figura
effoc
i simili
quod in
fient in
29.
verbum,
tamen
significan
cum mol
sed quoc
niti), in
s u virile
na non
mlebris
irma et
quam alba
lramque
que vir
d sic mu

1 quere
viam L.
vith. —
lud V. —
irma d
irma d
M. ller, in
14 d
lud VIII
Alca. —
lud Liby
parum B.
in itaque
I. corr. Al
pauca B.
le. — yon

A et B, quod non omnis vox natura habet declinatus; neque in forma collata quaerendum solum, quid habeat in figura simile, sed etiam nonnunquam in eo quem habeat effectum. Sic enim lana gallicana et apula videtur imperito (p. 484 Sp.¹)

5 similis propter speciem, cum peritus apulam emat pluris, quod in usu firmior sit. Haec nunc strictim dicta apertiora fient infra. Incipiam hinc.

29. Quod rogant, ex qua parte oporteat simile esse § 40
verbum, a voce an a significatione, respondemus a voce; sed
10 tamen nonnunquam quaerimus genere similitudine sint, quae significantur ac nomen virile cum virili conferimus, feminae cum muliebri, non quod id quod significant vocem commoveat, sed quod nonnunquam in rebus dissimilis figurae formas [similis], in similibus imponunt dispariles, ut calcei muliebres sint (p. 485 Sp.¹)
15 an viriles dicimus ad similitudinem figurae, cum tamen sciamus nonnunquam et mulierem habere calceos viriles et virum muliebris. Sic dici virum Perpennam ut Alphenam muliebri § 41
forma et contra Parietem ut Abietem esse formam similem, quom alterum vocabulum dicatur virile, alterum muliebre et
20 utrumque natura neutrum sit. itaque ea virilia dicimus non quae virum significant, sed quibus proponimus Hic et Hi, et sic muliebria in quibus dicere possumus Haec aut Hae.

2 querendum F. — 6 sit] 'immo est' LSp. — 9 verbum 'fort. verbo verbum' LSp. — a voce an a] oboceana F, ab voce an Laetus. conf. Groth. — 10 querimus F. — 11 virile] viri Scioppius. — 12 significat F. — voces vulg. ex B. — 13 re similis p. — in rebus diss. fig. formas similis in similibus] LSp, in re diss. fig. formas indissimiles F (formas dissimiles G), in re dissimili similis figurae formas, in re simili Müller, in rebus similis figurae formas dissimiles Reiter p. 121 sq. — 14 disperiles F, dispares H. — 17 'fort. sic dicimus' LSp. — ut Alphenam] aut plenam F, corr. Müller ex p. 178, 16, aut Percelnam Aldus, vid. VIII § 81, et M. Laecam vulg. ex B. — 18 formam F, corr. Aldus. — forma Aldus. forma simile Ant. Miller. 'fort. forma simile' LSp, quod verum vid. deleto esse. — 19 quom] Müller, quo F, quorum B, cum vulg. — ^{di}uocatur F, unde uocatur H. — 20 sit itaque] sic itaque F, corr. Ant. Miller, Reiter p. 97. — 21 virum] utrum F, corr. Aldus. 'tale quid requiro forma tantum virum' LSp. — praeponimus Bp. cf. X § 80. — 22 sic del. A. Miller. forsitan fuerit Hei, sic. — possumus] M, Laetus, possumus F. — et hae Bp, vulg.

sed valde offendit
diversa imponendi
verbi constructio

§ 42 30. Quare nihil est, quod dicunt Theona et Diona non esse
(p. 486 Sp.¹) similis, si alter est Aethiops, alter albus, si analogia rerum
dissimilitudines adsumat ad discernendum vocis verbi figuras.

§ 43 31. Quod dicunt, simile sit necne nomen nomini impru-
denter Aristarchum praecipere oportere spectare non solum 5
ex recto, sed etiam ex eorum vocandi casu; esset enim de-
ridiculum, si similes inter se parentes sint, de filiis indicare;
qui errant, quod non ab eorum obliquis casibus fit, ut recti
simili facie ostendantur, sed propter eos facilius perspici si-
militudo potest eorum quam vim habeant, ut lucerna in tene- 10
bris allata non facit quae ibi sunt posita similia sint, sed ut

(p. 487 Sp.¹) § 44 videatur, quae sunt quouismodi sint. Quid similius videtur
quam in his est extrema littera Crux Phryx? quas qui audit
voces auribus discernere potest nemo, cum easdem non esse
similes ex aliis verbis intellegamus, quod cum sit Cruces et 15
(p. 488 Sp.¹) Phryges et de his extremis syllabis exemptum sit E, ex altero
fit, ut ex C et S, Crux, ex altero, G et S, Phryx; quod item ap-
paret, cum est demptum S; nam fit unum Cruci, alterum Phrygi.

1 nichil F. — 2 ethiops F. — albus] gallus F, corr. Müller ex
p. 178, 13, C. L. Roth Philol. XVII, 176. — 3 'vocis fort. del. vel scrib.
voce' LSp. — 4 impudenter F, corr. vulg. ex B. — 5 aristarcum F.
— 'fort. spectarei' LSp. — 6 'fort. esse enim' LSp. ita etiam C. F. W.
Müller p. 424, Madvig Adv. II, 175. — 7 ridiculum vulg. — similes
sic F cum ceteris, sed F fort. corr. ex similis. — 'fort. e filiis indicarei,
errant' LSp. — 8 eorum] LSp, eo F, om. vulg. — 9 simile F, corr.
ni fallor Laetus, 'scrib. similei' LSp. — 10 habeat] Laetus, habeant F.
— 11 facit ut quae LSp olim. prob. Groth. — 12 videatur] scripsi, videantur
libri. — sunt quouismodi sint] LSp Comment. p. 14, O. Müller in
Fest. ed. p. XLIV. cf. Reiter p. 44 sq. sunt quouis dissint F, sint quaeve
desint vulg. — 13 littera X crux H. — phryx] Aldus, fryx Rhol.,
frix F, frux vulg. ex B, sed vid. § 75, 76. 'scrib. phryx et sic in seqq.'
LSp. — 14 easdem] 'immo eas' LSp. fort. del. similes. — 15 verbis] ver-
borum casibus p. 'an fuit supra in his verbis? hic requiro ex obliquis
casibus' LSp. verborum formis Christ. — 16 phryges] Aldus, friges^{um}
Rhol., friges F, fruges vulg. ex B. — exemplis F (Keil), exemplum corr.
ex exemplis F (Groth), exemplius M, exemplis B, exemplum ceteri, corr.
Aldus. — 17 cruce B, Scioppius. — phryx] Aldus, frix F, frugs B,
Scioppius. 'fort. exemptum sit E, X altero fit ex C et S, altero ex
G et S, quod' LSp. malim: x alterum fit ex c et s, crux, alterum ex g
et s, phryx. — 18 est demptum] 'fort. exemptum sit' LSp. — phrygi]
Aldus, frigi F, frugi vulg. ex B. 'fort. cruce, alterum Phryge' LSp.

exemplum de la vita stercis alpe
Episcopus romanus

33
similit
et in
min
5 negat
habes
3
in sup
ris, re
10 quo ad
argento
Rogant,
alios ex
Ad quae
15 dines) qu
videre;
et altitudo
similis in
unius ge
ducta sit
sed quae

1 quod
sex ad sing
in maiore p
minore) mal
ritore non
tamen est,
sunt l. Sp.
quod non
vita sequi
'laxis
add. vulg.
sui prout
- 14 non
similitudine
Reter p. 1
Sop. F. —
qui F. cor
Lactua.
Spong

32. Quod aiunt, cum in maiore parte orationis non sit § 45
similitudo, non esse analogian, dupliciter stulte dicunt, quod
et in maiore parte est et si in minore parte [est et si in
minore] sit, tamen sit [in maiore], nisi etiam nos calceos
5 negabunt habere, quod in maiore parte corporis calceos non
habeamus.

33. Quod dicunt nos dissimilitudinem . . . itaque in vestitu, § 46
in supellectile delectari varietate, non paribus subuculis uxori-
ris, respondeo, si varietas iucunditas, magis varium esse in
10 quo alia sunt similia, alia non sunt; itaque sicut abacum
argento ornari, ut alia [paria sint, alia] disparia, sic orationem.
Rogant, si similitudo sit sequenda, cur malimus habere lectos § 47
alios ex ebore, alios ex testudine, sic item genere aliquo alio.
Ad quae dico non dissimilitudines [nos solum, sed similitu-
15 dines] quoque sequi saepe; itaque ex eadem supellectili licet
videre; nam nemo facit triclinii lectos nisi paris et materia
et altitudine et figura. quis facit mappas triclinaris non (p. 490 Sp.)
similis inter se? quis pulvinos? quis denique cetera, quae
unius generis sint plura? Cum, inquit, utilitatis causa intro- § 48
20 ducta sit oratio, sequendum non quae habebit similitudinem,
sed quae utilitatem. Ego utilitatis causa orationem factam

1 quod aiunt . . . sequi debemus (p. 210, 5) § 45—48 ad universam causam, non ad singula crimina pertinent, conf. VIII §. 37. vid. praefat. — 3 et in maiore parte est om. H, maiore parte sit tamen a. — est et si in minore] male repetita seclusit LSp. — 4 minore sit] maiore parte sit G, minore non sit vulg. ex B. — in maiore] seclusit LSp, idem: 'fort. tamen est, nisi si'. — 7 nos] non GH. — dissimilitudinem] lacunam signavit LSp. sequi post nos addit vulg. ex B. 'fort. nos dissimilitudinem quaerere non similitudinem' LSp. licet etiam: nos dissimilitudinem in vita sequi non similitudinem. — 8 'in supellectile fort. del.' LSp. — 'uxoris fort. del.' LSp. — 9 iucunda Aldus. — 11 paria sint alia] add. vulg. ex B. 'fort. alia disparia sint, alia paria orationem' LSp. nisi praestat itaque sic ut . . . ut alia disparia alia paria sint orationem. — 14 nos solum sed similitudines] add. Müller, prob. LSp. dico nos similitudines quoque sequi H. Stephanus. exspectes similitudinem. conf. Reiter p. 19 sq. adn. 2 qui nos non dissimilitudines quoque. — 15 sequi. Sepe F. — itaque] idque Müller et olim LSp. prob. Reiter. — 17 quis] qui F. corr. Aldus. — 19 'fort. sunt' LSp. — 21 ego] ego quidem Laetus.

concedo, sed ut vestimenta; quare ut hic similitudinem sequimur, ut virilis tunica sit virili similis, item toga togae, sic mulierum stola ut sit stolae proportionem et pallium pallio simile, sic cum sint nomina utilitatis causa, tamen virilia inter se similia, item muliebria inter se sequi debemus. 5

§ 49 34. Quod aiunt ut Persedit et Perstitit sic . . . Percubuit (p. 491 Sp.¹) quoniam non sit, non esse analogian, ut in hoc errant! quod duo posteriora ex prioribus declinata non sunt, cum analogia polliceatur ex duobus similibus similiter declinatis similia fore. 10

§ 50 35. Qui dicunt quod sit ab Romulo Roma et non Romula neque ut ab ove Ovilia sic a bove Bovilia, [non] esse analogias, errant, quod nemo pollicetur e vocabulo vocabulum declinari recto casu singulari in rectum singularem, sed ex duobus vocabulis similibus casus similiter declinatos similes fieri. 15

§ 51 36. Dicunt, quod vocabula litterarum latinarum non declinantur in casus, non esse analogias; hi ea quae natura declinari non possunt, eorum declinatus requirunt, proinde ut

F. fol. 25 b. sequi debemus

1 similitudinem] LSp, similitudines F. — sequeremur F, sequemur vulg., corr. Scioppius. — 3 stola ut] corr. ex toga ut F (man. ut vid. 2 Groth). — stolae] vulg., stola F. — 4 simile corr. ex simili F. — 6 Quod aiunt] *ante haec plura intercidisse statuit Müller.* — percubuit] percubuit et percupivit vulg. (percubivit ed. Steph.) ex B. lacunam ante hoc vocab. indicavit LSp, quam sic supplet Groth: sic [periacuit et] percubuit. — 7 analogiam corr. ex analogian F, analogiam ceteri. — ut del. LSp, et vulg., vel LSp olim. ego servavi cum exclamatione. — erant F, corr. Rholand. cum B. — 10 fore] 'fort. fieri' LSp. — 12 ouilla F, corr. vulg. — bouilla F, corr. vulg. 'sed. fort. ovile . . . bovine ut supra p. 182, 18' LSp. — non] add. Stephanus. — 14 singularem similiter sed ex Christ Philol. XVI, 459. conf. LSp XVII, 297. — 17 dicunt quod] quod dicunt B, quod dicunt quod vulg. 'fort. qui dicunt quod' LSp. — 18 hi ea] hic ea Vp. 'fort. iei' LSp. — 19 requirunt] GHa, sequirunt V, sequuntur M, Laetus. in F scriptum erat sequirunt sed huius et sequentis vocabuli litterae runt r pro (medium r cum notula), item secundo versu litterae solū in uocab et tertio BA huius BA s fere deletae a posteriore manu repetitae sunt. haec autem de F Groth: 'requirunt, sic vid. corr. ex sequi . . . sed vix potest legi'. — perinde M.

50-95: per appellandi : f. 87. v. : hoc tenet Prunus 2c.
Ovone u. ovogon?

l. 18 pro 'tollunt' conieci 'tollant'

non eorum dicatur esse analogia quae ab similibus verbis similiter essent declinata. Quare non solum in vocabulis literarum haec non requirenda analogia, sed [ne] in syllaba quidem ulla, quod dicimus hoc Ba, huius Ba, sic alia.

- 5 Quod si quis in hoc quoque velit dicere esse analogias § 52 rerum, tenere potest; ut enim dicunt ipsi alia nomina, quod quinque habeant figuras, habere quinque casus, alia quattuor, sic minus alia, dicere poterunt esse litteras ac syllabas in voce quae singulos habeant casus in rebus plurimis; quem- (p. 493 Sp.¹)
- 10 admodum inter se conferent ea quae quaternos habebunt vocabulis casus, item ea inter se quae ternos, sic quae singulos habebunt, ut conferant inter se dicentes, ut sit hoc A, huic A, esse hoc E, [huiusce E] huic E.

37. Quod dicunt esse quaedam verba quae habeant de- § 53
15 clinatus ut Caput, quorum par reperiri quod non possit non esse analogias, respondendum sine dubio si quod est singulare verbum, id non habere analogias; minimum duo esse debent verba, in quibus sit similitudo. quare in hoc tol- (p. 494 Sp.¹)
lunt esse analogias. Sed Nihilum vocabulum recto casu ap- § 54
20 paret in hoc:

Quae dedit ipsa capit neque dispendi facit
hilum,

1 eorum] LSp, ea ex eo ut vid. corr. man. sec. F (Keil), eo Vp, ea ceteri. — 2 essent] LSp, esset Ma, Laetus, esse FGHV p. conf. Kettner Krit. Bemerk. p. 5 sq. — similiter declinatis similiter declinant vulg. ex B. — 3 ne] add. Aldus. conf. Reiter p. 18 sq. — 4 ba huius ba] ab huius ab vulg. ex B. — 6 rerum] 'an rem?' LSp. — enim] eni F (Keil), enī ut vid. *lineola satis obscura* F (Groth). — 7 habeat Ga, habent MVP Laetus B. — 8 minus alia del. LSp 'debebat esse minores alia, sic' idem. — poterunt] sic F. poterit M, Laetus. poterunt dicere a. — sillabas F. — 9 vocibus Müller. — 10 quae quaternos] quae ternos Scioppius. — vocabulis] vocabula Müller, 'fort. del.' LSp. cf. Christ p. 453. — 11 quae ternos] Koeler epist. crit. p. 21, quaternos F. — sicque F. — 13 hoc E] hoc. E. corr. ex hoc est F, hoc est M, Laetus. — huiusce E] *seclusit* LSp. — 17 ad minimum B, de minimum enim cogitat C. F. W. Müller p. 798. 'fort. quod minimum' LSp. — 18 in] 'fort. inique in' LSp. — tollunt] *scripsi, tollunt libri. tollunt iniuste analogias* C. F. W. Müller. — 19 nihilum] LSp (qui addit: vel nihil), C. F. W. Müller p. 797, initium F, in nihil Scioppius. — 21 ipsa capit] ira caput F, *illud corr.* Scioppius,

quod valet nec dispendii facit quicquam. Idem hoc obliquo apud Plautum:

Video enim te nihili pendere prae Philo-
lacho omnis homines,

(p. 495 Sp.¹) quod est ex Ne et Hili; quare dictus est Nihili qui non hili 5
erat. casus tum cum commutantur, de quo dicitur, de homine;
dicimus enim hic homo Nihili [est] et huius hominis Nihili et
hunc hominem Nihili. Si in illo commutarem, diceremus
ut hoc Linum et Limum, sic Nihilum, non hic Nihili, et [ut]
huic Lino et Limo, sic Nihilo, non huic Nihili. Potest dici 10
patricius casus, ut ei praeponuntur praenomina plura, ut hic
casus Terentii, hunc casum Terentii, hic miles Legionis,
huius militis Legionis, hunc militem Legionis.

§ 55 38. Nee ~~non~~^{negant}, cum omnis natura sit aut mas aut femina
aut neutrum, debuisse ex singulis vocibus ternas figuras vo- 15
cabulorum fieri ut Albus Alba Album; nunc fieri in multis

(p. 496 Sp.¹) rebus binas ut Metellus Metella, Ennius Ennia, nonnulla sin-
gula ut Tragoedus, Comoedus; sic esse Marcum, Numerium,
at Marcam, at Numeriam non esse; dici Corvum, Turdum,
non dici Corvam, Turdam; contra dici Pantheram, Merulam, 20
non dici Pantherum, Merulum; nullius nostrum filium et

*Nonius p. 129 tandem le-
gi apud Varroem dicit,
ad non constat de lectione:
fortasse exemplum ad glo-*

*sem. tueri. finium' ple-
tinus, quod videtur sta-
tuit Bursianus ad Var-
sat. 446, non erat Varro-
re petendum, inter cuius
fragmenta apud Bursi-
anum legitur. Aliqui
Varroem sibi non con-
stare putandum erit.
fort. in antea illo, ubi
multa e Graecis suspicit
'tandem' admisit, quod
in exemplari Graeco
legebatur κίχιν.*

*hoc Scaliger ex V § 60. — 2 Plautum] Most. I, 1, 88. — 3 enim del.
Vertranius cum Plauti libris. — 4 philolache vulg. cum Plauti libris.
— omis F. — 5 nihili F. — 6 casus tum] casu non mutante Müller.
'fort. tum cum del.' LSp. fuisse opinor casus tum cum commutantur
[in eo commutantur] de quo dicitur deletis de homine verbis. — commu-
tatur Laetus. — 7 'est fort. del.' LSp. — 9 limum] libum Müller.
limum gen. neut. esse Gromat. vet. p. 82, 19 me monuit Georges. —
ut] add. Müller. — 10 limo] libo Müller. — 'fort. nihili. Nihili potest'
LSp. — 11 praeponantur Müller. — praenomina] ^P nomina F, prae-
nomina ceteri, pronomina Laetus. — 14 nec non] scripsi, negant
libri. nisi forte fuit nec negant. — omnis vox natura Ant. Miller. —
15 debuisse] non debuisse Müller, quod probasse vid. LSp. — 17 rebus]
'an verbis?' LSp. — Metella] metelle F, corr. Laetus. — enuus enua
F, corr. Laetus. — nonnullus G, nonnullis H. — 18 tragoedus comoe-
dus] Christ Philol. XVII, 61, LSp p. 304, tragoedia comedia F. —
19 corbum . . corbam F, corr. Aldus. 'supra VIII § 47 cervus cerva'
LSp. — 20 non dici] non non dici F (alterum non extremo versu, alterum
ab initio). — 21 nostrum] neutros F, corr. vulg.*

l. 6 nihil mutandum censeo; dicit: in casus cum declinatur
illud 'nihil', non ipsum commutatur, sed commutantur casus
de eo, de quo dicitur illud 'nihil', i. e. de homine. Igitur
supplendum ad 'casus' aut iteratum 'commutantur' aut
fiunt.

l. 19 an delendum alterum 'at', cuius usus desuat apud Varro-
nem analogiae?

l. 5 'omnis orationis' verba mihi obscura censeo esse
corrupta (lacuna?)

filiam non apte discerni marem ac feminam, ut Terentium et Terentiam, contra deorum liberos et servorum non itidem, ut Iovis filium et filiam, *Iovem Iovem et Iovam; item magnum numerum vocabulorum in hoc genere non servare analogias. Ad haec dicimus omnis ^{orationis}, quamvis res § 56
 5 naturae subsit, tamen si ea in usum non pervenerit, eo non (p. 497 Sp.¹)
 pervenire verba; ideo Equus dicitur et Equa; in usu enim horum discrimina; Corvus et Corva non, quod sine usu id, quod dissimilis naturae. Itaque quaedam aliter olim ac nunc;
 10 nam et tum omnes mares et feminae dicebantur Columbae, quod non erant in eo usu domestico quo nunc, [et nunc] contra, propter domesticos usus quod internovimus, appellatur mas Columbus, femina Columba. Natura cum tria genera § 57
 15 transit et id est in usu discriminatum, tum denique apparet, (p. 498 Sp.¹)
 ut est in Doctus et Docta et Doctum; doctrina enim per tria haec transire potest et usus docuit discriminare doctam rem ab hominibus et in his marem ac feminam. In mare et femina et neutro neque natura maris transit neque feminae neque neutra, et ideo non dicitur Feminus Femina Feminum,
 20 sic reliqua; itaque singularibus ac secretis vocabulis appellati

F. fol. 26 sic reliqua . . consuetudo

1 apta F. corr. vulg. ex B. — ut terentium et terentium et terentiam F. — 2 itidem] Veneta, ididem F. fort. item. — 3 iouem iouem et iouam F M, Laetus, non Iovem et Iovam vulg. 'fort. non Iovium et Ioviam' LSp. de servo dici magis exspectes velut Ionis filium et filiam, cf. VIII, 21. — 5 hec F. — 6 in usu F, corr. vulg. ex B. — 7 equus corr. ex equis F. — 8 discrimine F, discrimen p¹, corr. vulg. — 9 natura F, corr. Vertranius. — alter FM. — ac] at Ga, et vulg. ex B. — 10 et] etiam H. 'et particulam non tam ante tum quam paulo infra ante mares exspectes' Groth. idem suasit C. F. W. Müller p. 793. nam et om. B. — dicebant M, dicerentur Laetus, B. — 11 et nunc] add. LSp. melius fort. et hoc loco et supra post nam absit et. — 14 id est] id ē V, idem est Rholandellus. 'fort. item, sed deleto discrimina probum est' LSp. — discriminatum tum] Reiter p. 86, discrimina totum F, discriminare totum Aldus, discriminare tum C. F. W. Müller. — 15 doctus] docto F, corr. vulg. ex B. — 16 doctas res M, Laetus. — 18 'et neutro et infra neque neutra fort. del.' LSp. — maris] LSp, mares F, mas vulg. ex B. — femine MVap, femina vulg. ex B. — 19 'fort. feminus feminum' LSp.

- § 58 sunt. Quare in quibus rebus non subest similis natura aut usus, in his vocabulis huiuscemodi ratio quaeri non debet; ergo dicitur ut Surdus vir, Surda mulier, sic Surdum theatrum, quod omnes tres ad auditum sunt comparatae; contra nemo dicit cubiculum Surdum, ad silentium, non ad auditum; 5 at si fenestram non habet, dicitur Caecum, ut Caecus et
- § 59 Caeca, quod omnia [habent] lumen habere debent. Mas et femina habent inter se natura quandam societatem, [nullam societatem] neutra cum his, quod sunt diversa; inter se quoque de his perpauca sunt quae habeant quandam communitatem. Dei et servi, nomina quod non item ut libera nostra transeunt, eadem, et causa, quod ad usum attinet [et] institui opus fuit de liberis, de reliquis nihil attinuit, quod in servis gentilicia natura non subest in usu, in nostris nominibus qui sumus in Latio et liberi, necessaria. Itaque ibi apparet analogia ac dicitur Terentius vir, Terentia femina, Terentium 15
- § 60 genus. In praenominibus ideo non fit item, quod haec instituta ad usum singularia, quibus discernerentur nomina gentilicia, ut ab numero Secunda, Tertia, Quarta, in viris ut

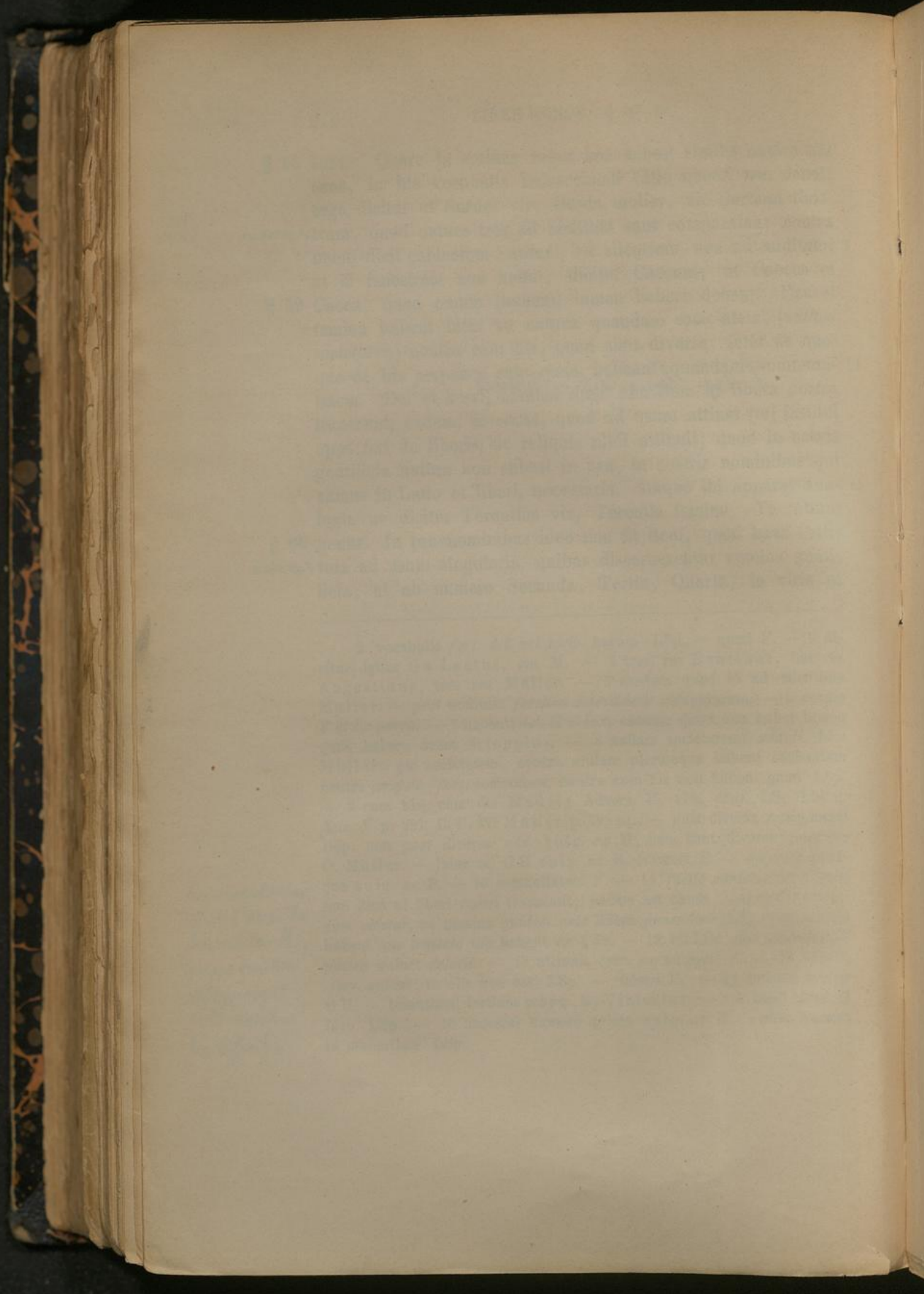
2 'vocabulis fort. del. vel scrib. harum' LSp. — queri F. — 3 dicitur] igitur Ga Laetus, om. M. — 4 tres] res Bentinus, hae res Augustinus, tres res Müller. — 5 surdum quod id ad silentium Müller. — post auditum forsitan interciderit comparatum. — 6 cecum F et sic porro. — 7 habent] del. Müller. caecum quod non habet lumen quod habere debet Scioppius. — 8 nullam societatem] addidi duce Müllero qui societatem, contra nullam plerumque habent societatem neutra scripsit. 'fort. societatem, neutra cum his non habent quod' LSp. — 9 cum his] cum dis Madvig Advers. II, 176. conf. LSp Philol. Anz. V p. 587. C. F. W. Müller p. 792 sq. — post diversa interpunxit LSp. non post diversa add. vulg. ex B. non sunt diversa inter se O. Müller. — inter se] GH vulg. ex B, interest F. — quoque] quodque vulg. ex B. — 10 comunitatem F. — 11 'facile conicias servi quor non item ut liberi nostri transeant, eadem est causa, sed nihil mutandum videtur, ne nomina quidem ante libera ponendum' LSp. fort. eadem habent huc traiecto illo habent ex § 58. — 12 et] LSp olim addidit, sed postea attinet delevit. — 13 attinuit corr. ex adtinuit F. — 14 subest] 'fort. subest, in diis non est' LSp. — nostri F. — 16 femina] mulier GH. — terentium] tertium marg. B, Victorius. — 17 ideo] 'fort. id ideo' LSp. — 19 numero] numero prima vulg. ex B. 'malim numero in mulieribus' LSp.

pro singularibus
'dei' et 'servi' ha-
ber videtur M.,
quippe qui non
interpungat
ante nomina.
Res difficultis.

L. 1139. locus difficillimus

natura aut
non debet;
primum the-
ma: contra
ad solium: 1
Causa et
Mas et
en, iudex
inter se quo-
n communi-
libera nostra
(et) institui
od in servis
minibus qui
paret ana-
Terentium
haec insti-
tuta genti-
in viris ut

F. - 1 6-
as, haec re
ad alitum
en. - 0 cecum
en habet lumen
et addit doce
sunt societatem
sunt quod LSp.
of. LSp. Philid.
sunt interpuncti
diversa inter se
- quippe quod
sunt neci que
ad nihil muto-
LSp. for. eadem
sunt addit, sed
F. - 14 sobest)
sunt mulier
sunt for. 11
sunt numero

Quintus, Sextus, Decimus, sic ab aliis rebus. Cum essent duo Terentii aut plures, discernendi causa, ut aliquid singulare haberent, notabant, forsitan ab eo, qui mane natus diceretur, ut is Manius esset, qui luci, Lucius, qui post patris mortem, Postumus. E quibus *aeque* cum item accidisset § 61 feminis, proportione ita appellata declinarant prae nomina (p. 501 Sp.¹) mulierum antiqua, Mania, Lucia, Postuma; videmus enim Maniam matrem larum dici, Luciam Volaminiam Saliorum carminibus appellari, Postumam a multis post patris mortem etiam nunc appellari. Quare quocumque progressa est natura § 62 cum usu vocabuli, similiter proportione propagata est analogia, cum in quibus declinatus voluntarii maris et feminae et neutri, quae voluntaria, non debeant similiter declinari, sed in quibus naturales, sint declinatus hi qui esse reper- iuntur. Quocirca in tribus generibus nominum inique tollunt analogias.

39. Qui autem eas reprehendunt, quod alia vocabula § 63 singularia sint solum ut Cicer, alia multitudinis solum ut (p. 502 Sp.¹) Scalae, cum debuerint omnia esse duplicia ut Equus Equi, analogiae fundamentum esse obliviscuntur naturam et usum. Singulare est quod natura unum significat, ut Equus, aut quod coniuncta quodammodo ad unum usu, ut Bigae; itaque [ut] dicimus Una musa, sic dicimus Unae bigae. Multi- § 64 tudinis vocabula sunt unum infinitum ut Musae, alterum finitum ut duae, tres, quattuor; dicimus enim ut hae Musae,

3 forsitan] *'immo fortasse an'* LSp. *sed conf.* VI § 14, Reiter p. 105. — *'fort. eo quod'* LSp. natus esset, ut is Manius diceretur Müller. — 4 Lucius] p, Aldus, Lucilius F. — 5 *aeque]* *scripsi*, quae F, om. a, Müller. *'tum idem requiro. fort. e quibus del. et scrib. accidissent'* LSp. *intellige:* si quid ex his rebus item feminis acciderat. — 7 antiqui Müller. — 8 uolaminam V, uoluminam H, uolumniam vulg. — *'fort. in Saliorum'* LSp. — 11 vocabuli] vulg. *ex* B, uocabula F. *'fort. infra collocandum cum vocabula in quibus'* LSp. — 12 declinatus voluntarii] LSp. *olim*, declinatus voluntarii sunt *postea*, declinationibus uoluntariis F. — 13 *'fort. quod voluntarii'* LSp. — 14 *post naturales interpunxit* Christ, *ceteri post declinatus.* — *'fort. sunt'* LSp. — 15 inique] in quae F, inque alii, *corr.* Aldus. — 17 autem] tum M, Laetus. — 20 naturam nam et vulg. *ex* B. — usu] usum p, Müller, usus GH. — 23 ut] *add.* LSp. — 25 duo vulg. *ex* B. — quattuor] *'fort. quattuor binae trinae quaternae. dicimus enim ut duae tres musae sic binae trinae bigae'* LSp.

- sic unae Bigae et binae et trinae Bigae, sic deinceps. Quare tam Uni et Unae et Una quodammodo singularia sunt, quam Unus et Una et Unum; hoc modo mutat, quod altera in singularibus, altera in coniunctis rebus, et ut Duo Tria sunt
- § 65 multitudinis, sic Bina Trina. Est tertium quoque genus ⁵
 (p. 503 Sp.) singulare ut in multitudine, Uter, in quo multitudinis [ut] Utrei; Uter poeta singulari, Utri poetae multitudinis est. Qua explicata natura apparet non debere omnia vocabula multitudinis habere par singulare; omnes enim numeri ab duobus susum versus multitudinis sunt neque eorum quis-
 10 quam habere potest singulare compar. Iniuria igitur postulant, si qua sint singularia, oportere habere multitudinis.
- § 66 40. Item qui reprehendunt, quod non dicatur ut Unguentum Unguenta, Vinum Vina, sic Acetum Aceta, Garum Gara, faciunt imperite, qui ibi desiderant multitudinis vocabulum, ¹⁵
 (p. 504 Sp.) succedunt; nam in plumbo, [oleo,] argento, cum incrementum accessit, dicimus [enim] multum [oleum,] sic multum plumbum, argentum; non [multa [olea] plumba, argenta, cum quae ex hisce fiant, dicamus Plumbea et Argentea; aliud enim ²⁰
 cum argenteum; nam id tum cum iam vas; argenteum enim, si pocillum aut quid item; quod pocilla argentea multa, non
 § 67 quod argentum multum. Ea, natura in quibus est mensura, non numerus, si genera in se habent plura et ea in usum

F. fol. 26 b. et argentea

2 uni et unae] G, unae et uni F. — 4 'fort. rebus set ut' LSp. — 6 singulare in multitudine ut uter Müller. — 7 utrei] ^{ut} utre .I. F (Keil et ASp.), ut utrae id est *corr. ex* utrae id est F (Groth), ut utre .I. M V a, ut utrae .|. G, ut utrae id est H, ut utri utrae Müller. ut *supra script. in* F *del.* LSp. — 8 uocab^{vi}a F (Keil), uocabula *corr. ex* uocalia ut *vid.* F (Groth). — 12 sint singularia] 'fort. sint multitudinis, oportere habere singularia et si qua sint singularia' LSp. — 15 'fort. quod ibi desiderent' LSp. — 17 oleo et *infra* oleum et multa olea *seclisit* LSp Comment. p. 8. e quibus multa *videtur* *servari* *posse.* — argento] aceto F, *corr. vulg.* — 18 enim] *del.* Aldus. 'fort. enim multum oleum *del.*' LSp. — 21 argentum enim F, *corr. vulg. ex* B. — 22 argentea multa] 'fort. multa, argentea' LSp. — 23 natura] 'fort. autem' LSp; *nisi praestat* contra. — 24 habet F, *corr.* Laetus.

In Pausanias traditionem de rebus
historiam auf künftigen alle 18. Jhd.

l. 12 Cavendum est ne cum Lp. et M. scribatur 'non' ante 'dicant',
quo corrumpatur sententia; hoc enim dicit Varro: 'Balnea'
non singularis est eius vocis cuius pluralis est 'Balneae', sed
pluralis eius vocis cuius singularis est 'Balneum'. Minime
hoc de 'Balnea' pluraliter dicto facit ad quaestionem proposi-
tam, sed facile perspicitur eas adnexerit Varro. — In
sequentibus minime mutandum, fort. tamen addendum
'sui' aut 'pleraque', suppleendum post 'pleraque' tale quid:
'dicuntur'. Non offendet quid V. haec: 'quae cum
causa multitudinis vocabatur, sunt appellata neque eorum
singularia in usum venerunt' cf. de r. r. 1, 47 in seminariis
quae sarculis consistit et eorum molliora erunt natura
carumina, ea intelligenda. 2, 1, 28 quam scriptores graeci
ὑποπόριον appellaverunt et scripserunt de ea re permulta
(cf. 2, 9, 2 de canibus quoniam genera duo, unum venata-
cum et pertinet ad feras bestias silvarum. 1, 1, 7 in
quibus quae non inveniunt et quercus, indicabo

venerunt, a genere multo, sic vina et unguenta, dicta; alii generis enim vinum quod Chio, aliud quod Lesbo, sic ex (p. 505 Sp.¹) regionibus aliis. *Aequē* ipsa dicuntur nunc melius unguenta, cui nunc genera aliquot. Si item discrimina magna essent
 5 olei et aceti et sic ceterarum rerum eiusmodi in usu communi, dicerentur sic Olea et [*Aceta ut*] vina. Quare in utraque re inique rescindere conantur analogiam, et cum in dissimili usu similia vocabula quaerant et cum item ea quae metimur atque ea quae numeramus dici putent oportere.

10 41. Item reprehendunt analogias, quod dicantur multi- § 68 tudinis nomine (publicae Balneae, non Balnea, contra quod (p. 506 Sp.¹) privati dicant unum (Balneum), quod plura Balnea dicant. Quibus responderi potest non esse reprehendendum, quod Scalae et Aquae Caldae, pleraque, [quae] cum causa, multi-
 15 tudinis vocabulis sint appellata neque eorum singularia in usum venerint; idemque item contra. Primum balneum, nomen graecum, ut introit in urbem, publice ibi consedit, ubi

1 a genere] et genere Laetus. *fort.* a genere multo dicuntur multitudinis numero' LSp. *conf.* Christ Philol. XVI, 464, LSp XVII, 301. ut genera multa C. F. W. Müller Z. f. G. XIX, 793. *fort.* et in usum venerunt ea genera, multa. — alii] alius vulg. *ex B.* — 2 aliud F, alius vulg. *ex B.* *expectamus* alii. — lesbo] V p, Aldus, lesbio F. — 3 aequē] *scripsi*, qua libri. *fort.* itaque' LSp. alia Christ. — unguentia F, *fort.* unguenta quam unguentum' LSp. — 5 ceterarum] acceptarum GHa. — eiusmodi] eiusdem V, huiusmodi M, huiuscemodi Laetus. — comuni F. — 6 aceta ut] *add.* LSp, *sed malim* diceretur ut vina sic olea et aceta' idem. sic olea ut vina vulg. *ex B.* — 7 re inique] LSp Comment. p. 9, *item* C. F. W. Müller p. 794, Reiter p. 87; Madvig Advers. II, 176 utroque inique *scribens*, denique F. — analogiam sed F, *corr.* vulg. *scribens* analogias et. — 8 quaerant] LSp, querunt F. — 9 putant vulg. — 11 nomine] *'an numero?'* LSp. — 12 *fort.* quom plura, *nisi deleveris* quod' LSp. — balnea] balneas vulg. *ex B.* — non dicant Popma, LSp. — 13 respondere F, *corr.* Aldus. *fuit* responderi LSp. — reprehendendum F. *sic verba transponit* Müller: non dicant; idemque item contra, quod scalae . . venerint. Quibus responderi . . quod primum balneum. — 14 pleraque] pluraque LSp Philol. Anz. V p. 586, pleraeque (*deletis* quae cum causa) Müller. peraeque quacunque causa . . appellatae Madvig Advers. II, 177. — quae] *del.* LSp, Reiter p. 77 sq. — 16 venerint] M, Laetus, uenerunt F. — idemque item] idem itemque p, idem item et M, Laetus, *fort.* itemque' LSp. — nomen graecum ut] *vel* nomen e graeco ut *scrib. putavi*, nomen et

bina essent coniuncta aedificia lavandi causa, unum ubi viri, alterum ubi mulieres lavarentur; ab eadem ratione domi suae
 (p. 507 Sp. 1) quisque ubi lavatur, balneum dixerunt, et quod non erant duo, balnea dicere non consuerunt, cum hoc antiqui non Balneum, sed Lavatrinam appellare consuissent. Sic Aquae 5 Caldae ab loco et aqua, quae ibi scateret, cum ut colerentur venissent in usum nostris, cum aliae ad alium morbum idoneae essent, eae cum plures essent, ut Puteolis et in Tuscis, quibus utebantur, multitudinis potius quam singulari vocabulo appellarunt. Sic Scalas, quod ab scandendo dicuntur et singulos gradus scanderent, magis erat quaerendum, si appellationem singulari vocabulo Scalam, cum origo nominatus ostenderet contra.

§ 70 42. Item reprehendunt de casibus, quod quidam nominatus habent rectos, quidam obliquos, quod dicunt utrosque 15
 (p. 508 Sp. 1) in vocibus oportere. Quibus idem responderi potest, in quibus
 § 71 bus usus aut natura non subsit, ibi non esse analogiam; sed ne in his vocabulis quae declinantur, si transeunt e recto casu in rectum casum, quae tamen fere non discedunt ab ratione sine iusta causa, ut hi qui gladiatores Faustinos; 20

grecum F. *verba* nomen et graecum introiit in urbem *eis quae infra* p. 218, 4 sequantur cum hoc antiqui *praeponit* Christ Philol. XVI, 462; *si quid in his mutandum, inferiora* cum hoc consuissent *post* in urbem *posita praeferam* LSp. *conf.* Philol. XVII, 299. — 3 lavatur] *fort. lavabatur* LSp. — dixerit M, Laetus. — 4 consueverunt GH, Laetus. — 5 lavatrinam F, *corr.* vulg. *ex* B. — consuescent F, consueverunt Vp, *corr.* Veneta *cum* B. — 6 scateret *corr. ex* scaterent F (Keil), scaterent F (Groth), staret HM, Laetus. caleret A. Linsmayer. *fort. supra* aquis *scrib.* LSp. — 7 unisset a. — cum . . id. essent *post* utebantur *ponit* Christ. — 8 *fort. eaeque complures* LSp. — 10 quod] *fort. quom . . dicantur* LSp. — dicuntur] F, dicatur M, dicantur Laetus (LSp). *in proximis verbis corruptelam statuit* Groth. — 11 erat] *esset* a. — querendum F. — 12 scalam *corr. ex* scalem F. — 15 *fort. habeant* LSp. — *fort. quos dicunt . . habere oportere* LSp. — 16 *fort. item* LSp. — 17 aut] et Laetus. — analogiam] *post hoc vocab. lacunam indicavit* Müller. *conicias* analogias, ne in his quidem vocabulis quae si declinantur transeunt' LSp. *conf.* Madvig ad Cic. de fin. p. 808 ed. 2, *qui quidem ante quae inserit*, Reiter p. 19 adn. 1; *vide praefat.* — 18 ne in his] nec in Müller. — transeunte recto F. — 20 Faustinos] dicunt Faustinos vulg. *ex* B *et qui Faustinos scripsit*

l. 15 'quod' vercor ne defendi nequeat.

maximos in his grassatur perturbatio, nam quae in p 70
inchoantur, continentur p 75 interpositis alienis,
quae et ipsa initio mutila et admodum corrupta
sunt.

§73 obscura; si recte in tenebris aridor illa quae
leguntur inde a 'sed magis' non possunt esse
eius qui patrocinetur analogiae (f. imprimis
'sibi non constat'), sed sunt adversarii; quod si
verum, excidit Varronis defensio.

nam quod plerique dicuntur, ut tris extremas syllabas habeant easdem Cascelliani, [Caeciliani] Aquiliani, animadvertunt^o, unde oriuntur, nomina dissimilia Cascellius, Caecilius, Aquilius . . . Faustius, recte dicerent Faustianos; sic a Scipione
 5 quidam male dicunt Scipioninos; nam est Scipionarios. Sed (p. 509 Sp.¹)
 ut dixi quod ab huiusce modi cognominibus raro declinantur cognomina neque in usum etiam perducta, natant quaedam.

43. Item dicunt, cum sit simile Stultus Luscus et dicatur § 72
 Stultus Stultior Stultissimus, non dici Luscus Luscius Luscis-
 10 simus, sic in hoc genere multa. Ad quae dico id eo fieri, quod natura nemo lusco magis sit luscus, cum stultior fieri videatur.

44. Quod rogant cur dicamus Mane, [non] Manius Manis- § 73
 sime, item de vesperi, in tempore vere magis et minus esse
 15 non potest, ante et post potest; itaque prius est hora prima quam secunda, non magis hora. Sed magis mane surgere tamen dicitur qui primo mane surgit quam qui non primo; (p. 510 Sp.¹)
 ut enim dies non potest esse magis quam . . . mane; itaque ipsum hoc quod dicitur magis sibi non constat, quod magis
 20 mane significat primum mane, magis vespere novissimum vesper.

Scioppius. 'fort. Faustinos dicunt, non Faustianos' LSp. — 1 sillabas F. — 2 aquiliani corr. ex aquiliani F. — Caeciliani] vulg. ex B add. post Aquiliani, ante Aquiliani LSp. — animadvertunt] scripsi, animadvertant vulg., animadvertunt F cum ceteris. — 3 casellius FHMVp, caselius Ga Laetus, corr. vulg. — cecilius F, om. p. — 4 lacunam indicavit LSp, quam bene sic explevit Müller: Faustus, quod si esset. — faustus F. — Faustianos] Faustianos potius quam Faustinos vulg. ex B. — sic] si F, corr. M, Laetus. — ascipione] quidam ut vid. F (Keil) qui voluit opinor quidam a Scipione, quod in nullo alio libro exstat. — 5 scipionios vulg. ex B. — 7 'fort. cognominata' LSp. — quaedam] post hoc lacunam posuit Müller. — 10 id eo] LSp, ideo F. 'sed fort. id ideo' LSp. — 11 sit] 'fort. fit' LSp. — 13 non] add. vulg. post cur, ego post F, mane. 'fort. mane nec manius' LSp. — 14 vesperi in] uespertino corr. Popma. — 16 magis hora] 'hora abundat' LSp. — 17 non primo] Stephanus, Müller. non prior F. 'fort. surgit prior quam qui non, nisi potius del. quam qui non prior' LSp. — 18 at enim Müller, etenim Christ. — magis quam mane] F. lacunam indicavit LSp sic explens: magis quam (dies, sic mane non magis quam) mane. conf. Christ Philol. XVI, 455, LSp XVII, 290. — 20 'fort. novissimum vespere' LSp.

f. 211, 19. animadvertunt? animadvertunt?

- § 74 45. Item ab huiuscemodi *dissimilitudinibus* reprehenditur analogia, quod cum sit Anus Cadus simile et sit ab anu Anicula, Anicilla, a cado duo reliqua quod non sint propagata, sic non dicatur a Piscina Piscinula, Piscinilla. Ad huiuscemodi vocabula analogias esse ut dixi, ubi magnitudo 5
(p. 511 Sp.¹) animadvertenda sit in unoquoque gradu eaque sit in usu communi, ut est Cista Cistula Cistella et Canis Catulus Catellus, quod in pecoris usu non est. Itaque consuetudo frequentius res in binas dividi partis ut maius et minus, ut Lectus et Lectulus, Arca et Arcula, sic alia. 10
- § 75 46. Quod dicunt casus alia non habere rectos, alia obliquos et ideo non esse analogias, falsum est. negant habere rectos ut in hoc Frugis Frugi Frugem, item Colem Colis Cole, obliquos non habere ut in hoc Diespiter Diespitri Diespitrem, Maspiter Maspitri Maspitrem. Ad haec respondeo 15
(p. 512 Sp.¹) et priora habere nominandi et posteriora obliquos. nam et Frugi rectus est natura Frux, at secundum consuetudinem dicimus ut haec Avis, haec Ovis, sic haec Frugis; sic secundum naturam nominandi est casus Cols, secundum consuetudinem Colis, cum utrumque conveniat ad analogian, quod et 20 id quod in consuetudine non est cuiusmodi debeat esse apparet, et quod est in consuetudine nunc in recto casu, eadem est analogia, ac pleraque, quae ex multitudine cum transeunt in singulare, difficulter efferuntur ore. sic cum transiretur ex eo quod dicebatur haec Oves, una non est dicta 25

F. fol. 27 frequentius . . a figura sed

1 *dissimilitudinibus*] LSp, *similitudinibus* F. — 3 quod *del.* Müller. '*melius sane vel ante sic ponitur vel post sic*' LSp. — 4 '*fort.* ad haec respondeo huiuscemodi vocabulis' LSp. *aut sic aut* At h. vocabulis analogias esse dixi. — 5 analogiam Vp. — esse *om.* H. analogia est Aldus. — 6 eaque] Müller, Reiter p. 76, ea que F, et quae Vp, Rhollandellus. — 7 comuni F (Keil) *supra lineam.* — est cista] *his verbis finitur* B apud Victorium. — 8 pecoris] penoris Christ Philol. XVII, 61. *cf.* LSp 304 sq. — 9 dividit vulg. — 13 '*fort.* frugi, frugis' LSp. — colis coli colem Müller, rolem rolis role F, rôlê rolis rôle V. '*malim dativum praeponi*' LSp. — 15 Marspiter vulg. '*fort.* Diespitrem item Maspiter' LSp. — ad hoc Laetus. — 16 nam ut frugi C. F. W. Müller p. 424. — 19 cols] Müller, rois F. — 20 colis] Müller, rolis F. — 23 ac] ad M, Laetus. — '*fort.* multitudinis . . singularem' LSp. — 25 haec] hae vulg. *vid.* C. F. W. Müller l. c. et Groth.

l. 4 (unde ab 'ad) et 5. obscura et corrupta sine dubio; frustra
conatus sum quem flagitamus sculicilicet eam recti-
tuere. Minus illud est post 'huiusmodi' lacunam statuere.

l. 8 'quod in peccatis non est' : mira (f. capella), sed
non mutanda, ut videtur. -

*L. 21 599. nondum emendatum, quamquam
emendari posse pro certo habeo.*

Ovis sine I sed additum I, ac factum ambiguum, verbum nominandi an patrici esset casus, ut Ovis et Avis. Sic in § 77 obliquis casibus cur negent esse Diespatri Diespitrem, non video, nisi quod minus est tritum in consuetudine quam
 5 Diespiter, quod [in] nihili argumentum est; nam tam casus qui non tritus est quam qui est. Sed esto in casuum serie alia vocabula non habere nominandi, alia de obliquis aliquem; nihil enim ideo quo minus sit ratio, percellere poterit hoc crimen. Nam ut signa quae non habent caput [et] aut § 78
 10 aliquam aliam partem, nihilo minus in reliquis membris eorum esse possunt analogiae, si in vocabulis casuum posunt item fieri ac reponi quod aberit, ubi patietur natura et consuetudo, quod nonnunquam apud poetas invenimus factum ut in hoc apud Naevium in Clastidio:

15 Vita inseputla laetus in patriam redux.

47. Item reprehendunt, quod dicatur haec Strues, hic § 79 Hercules, hic Homo; debuisset enim dici, si esset analogia, hic Hercule, haec Strus, hic Homon. Haec ostendunt non analogian esse, sed obliquos casus non habere caput ex
 20 sua analogia. Non, ut si in Alexandri statua imposueris caput Philippi, membra convenient ad rationem, sic et Ale-

1 sine I] LSp, sine una F. — 2 esset] LSp, esse F, sit vulg. — casus ovis ut avis Müller. — 5 nihili] Augustinus, in nihil F, 'fort. in nihilum' LSp. — 6 esto] LSp, est F. — 8 ideo] video vulg. — sit] M, fort. seit scribendum, si et FGHVap, siet Müller. 'conicias stet, sed verum videtur nihil video, quor, minus si et . . poterat' LSp. fort. video quo minus, si est, ratio p. pote sit. — poterit] poterat Laetus. — 9 et] om. M, Laetus. — 10 nihil hominus F. — 11 'fort. sic in vocabulis, et ut ibi quae desunt partes, sic in vocabulis casuum potest item' LSp. — 14 neuium F. — 15 laeuis a, lectus Laetus. — redire M, redux it vulg. — 17 herculis F, corr. p, Laetus. — debuisset F prob. Müller, Groth. conf. C. F. W. Müller p. 423 adn. 2, debuisse Stephanus (LSp), debuissent Laetus. — 18 strux V, Laetus. — hic homon corr. ex hoc homon F. — non non] LSp, noua non F. non analogian non vulg. 'expectes non ostendunt analogian non esse' Groth. nobis non analogiam non esse Reiter p. 75. — 20 non ut] nam ut vulg. — 21 sic] GH vulg., sit F, si Müller. — et] F, et ad Laetus, id quod in F exstare per errorem testatur Groth. sic et si ad et supra nam ut Reiter p. 24. cf. C. F. W. Müller p. 424.

xandri membrorum simulacro caput quod respondeat item sit? non si quis tunicam in usu ita consuit, ut altera plagula sit angustis clavis, altera latis, utraque pars in suo genere caret analogia.

§ 80 48. Item negant esse analogias, quod alii dicunt Cupressus, alii Cupressi, item de ficis platanis et plerisque arboribus, de quibus alii extremum US, alii EI faciunt. Id est falsum; nam debent dici EI, Fici ut Nummi, quod est ut Nummis Ficis, ut Nummorum, Ficorum. si essent plures Ficus, essent ut Manus; diceremus ut Manibus, sic Ficibus, et ut Manuum, sic Ficum, neque has Ficos diceremus, sed Ficus, ut non Manos appellamus; nec consuetudo diceret singularis obliquos casus huius Fici neque hac Fico, ut non dicit huius Mani, sed huius Manus, nec hac Mano, sed hac Manu.

§ 81 49. Etiam illud putant esse causae, cur non sit [in] analogia, quod Lucilius scribit:

decussis

Sive decussibus est.

1 simulacro] *scripsi*, simulacrum F. — non item sit Müller. *fort.* ex sua analogia, ut si, si in . . membra convenient et ad rationem sit Alexandri membrorum simulacrum, caput quod respondeat item non sit' LSp. *hoc vult opinor Varro*: non solum Alexandri membra inter se convenient sed etiam Philippi capiti cum Alexandri membris quaedam sit analogia. *conf. proximum exemplum.* — 2 non si] Nam si *corr.* ex Non si F, nam si ceteri. — usu] *fort.* usum' LSp, inusitate E. Schulze Mus. Rhen. XXX, 120. — placula F, *corr.* Aldus. — 3 angustis] F, angustus M, angustu H. angusti clavi . . lati Scioppius. *fort.* alterae plagulae sit angustus clavus, alterae latus' LSp. *librorum scripturam recte defendit* Marquardt *Antiquit.* V, 2 p. 156 sq. — 5 dicant p. — 7 U. S. ali ei F (Keil). — 8 debet G V p. — EI] *scripsi*, E et I F, hei et hae vulg. — 9 nummis ficis ut] nummeis ficis ut LSp, nummi fici ut F, *del.* Müller. — 10 ficus essent ut] *fort.* essent *del. nisi* et diceremus *scripseris*' LSp. — 12 nec] *scripsi*, sed F, sed neque vulg. — 14 dici F, *corr.* vulg. — man] manui F, manu Ga, *corr.* M, Laetus. — nec hac] LSp, et hac F. — 16 in] *om.* Aldus. *'intercidit tale quid oratione vel lingua vel vocabulis'* LSp. — 18 decussis] LSp, decus F, decius GH, decinis V, decus M, de cuius Laetus, decussi Müller, Luc. Müller Lucil. p. 50, Reiter p. 91 adn. 4. *vid. praefat.* — 19 decussibus] G, decusibus F, decursibus Vp, decussis vulg.

om ait?
gula sit
re caret

ant Co-1
que ac-
d est
d est ut
r plures
Fibus, 11
ous, sed
diceret
ut non
ed hac

15

n) ana-

ois

r. Fori
nacionem sit
d hom non
tena liter so
quodam
d cor. ex
R. Schulte
Augusti F,
Fori altera
scriptura
— U.S.
bit et hoo
nd hoi et F,
d dierema
— 14 hoi
avta. —
his quid
dennis F,
Muller,
raufal. —

The first part of the book is devoted to a general history of the country, and a description of its natural resources. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

The second part of the book is devoted to a description of the principal cities and towns of the country, and to a history of their growth and development. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

The third part of the book is devoted to a description of the principal rivers and streams of the country, and to a history of their growth and development. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

The fourth part of the book is devoted to a description of the principal mountains and hills of the country, and to a history of their growth and development. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

pe
be
ab
ra
ap
fil
tr
be
sig
par
L
rim
Rel
pan
qui
F
K
L
rel

qui errant, quod Lucilius non debuit dubitare, quod utrumque; nam in aere usque ab asse ad centussis numerus aes (p. 517 Sp.¹) adsignificat, et eius numero finiti casus omnis, ab dupondio sunt, quod dicitur a multis duobus modis hic Dupondius et hoc Dupondium, ut hoc Gladium et hic Gladius; ab tressibus virilia multitudinis hi Tresses et his Tressibus confido, singulare hoc Tressis habeo et hoc Tressis confido, sic deinceps ad centussis. Deinde numerus aes non significans. numeri § 82 qui aes non significant, usque a quattuor ad centum, triplicis habent formas, quod dicuntur hi Quattuor, hae Quattuor, haec Quattuor; cum perventum est ad mille [quartum], assumit singulare neutrum, quod dicitur hoc Mille [denarium], a quo multitudinis fit Milia [denaria]. Quare quoniam ad § 83 analogias quod pertinet non est ut omnia similia dicantur, (p. 518 Sp.¹) sed ut in suo quaeque genere similiter declinentur, stulte quaerunt, cur as et dupondius et tressis non dicantur proportionem, cum As sit simplex, Dupondius fictus, quod duo asses pendebat, Tressis ex tribus aeris quod sit. pro assibus

1 utrumque] 'fort. verum' LSp. an fuit quod non utrumque? cf. p. 224, 10. — 3 assignificat Ma Laetus, significat H p. — 4 'sunt aut del. aut post omnis ponendum' LSp. — 5 tressibus F, tressis Gronovius pec. vet. p. 82. — 6 tressibus F. — tressibus F. 'fort. hos tresses singulare' LSp. — confido] cum sit vulg., cum siet Müller. — 7 tressis habeo et hoc tressis confido F. singulare hoc tressis ab eo sic deinceps vulg., singulare hic tressis et ab eo hoc tressi, et cum siet sic deinceps Müller. 'fort. casus omnis, ab dupondio quod . . ab tressibus, virilia multitudinis hi tresses et hos tresses confido (?), singulare hoc tressis [habeo] et hoc tressis confido (?), sic deinceps' LSp. huic pro hoc Christ. — 8 ad] ac F (Keil), a F (Groth), a ceteri, corr. vulg. — significans] significat vulg. — 9 qui es F. — 11 quom H. — mille quartum F, millenarium Scioppius, miliarium Müller. quartum del. LSp, conf. Gronov. pec. vet. p. 89. — 'fort. assumitur' LSp. — 12 denarium] del. Scioppius. — 13 'fort. haec milia' LSp. — denaria del. Scioppius, denarium Augustinus. — quoniam] Müller, cum F, quom G Ha, quo Rholand. — 14 pertinet] LSp, pertineat F. — 15 quaeque] quoque M, Laetus. — 'fort. similia similiter' LSp. — 16 querunt F. — 17 as sit] adsit F, corr. Aldus. — simples corr. ex simplex F (Keil). — dipondius F. — dictus Augustinus. — duo asses] duo pondo i. e. duos asses Scioppius. — 18 pendebant F, corr. vulg. — sit] sic vulg., fit C. F. W. Müller p. 869. 'fort. del.' LSp.

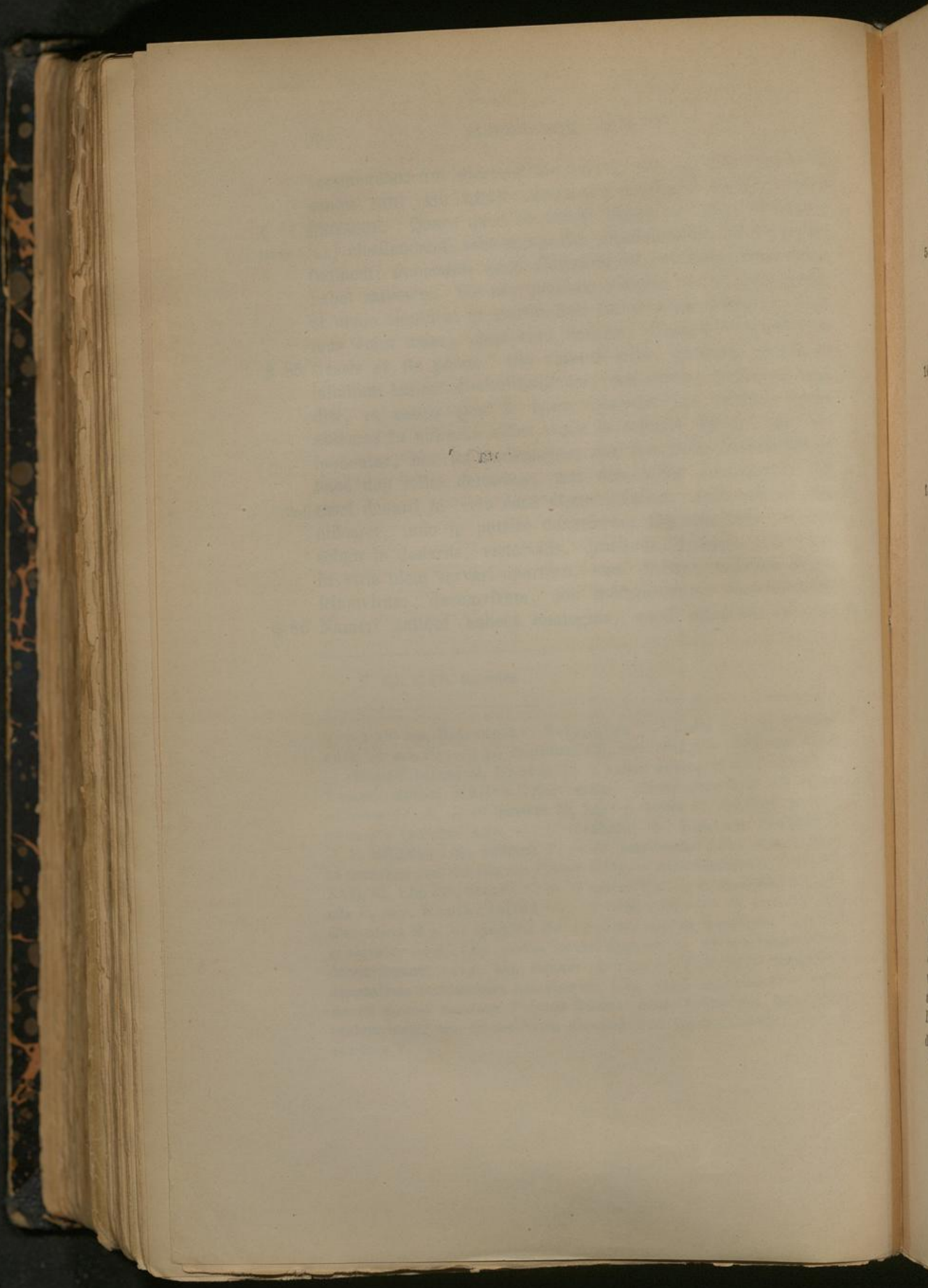
- nonnunquam Aes dicebant antiqui, a quo dicimus assem tenentes HOC [AB] AERE AENEAQUE LIBRA et MILLE AERIS
- § 84 LEGASSE. Quare quod ab tressis usque ad centussis numeri
 (p. 519 Sp.¹) [ex] eiusdemmodi sunt compositi, eiusdemmodi habent similitudinem; dupondius quod dissimilis est, ut debuit dissimilem 5
 habet rationem. Sic as, quoniam simplex est ac principium,
 et unum significat et multitudinis habet suum infinitum; dicimus enim asses, quos cum finimus, dicimus dupondius et
- § 85 tressis et sic porro. Sic videtur mihi, quoniam finitum et
 infinitum habeat dissimilitudinem, non debere utrumque item 10
 dici, eo magis quod in ipsis vocabulis ubi additur certus
 numerus in miliaris aliter atque in reliquis dicitur; nam sic
 loquuntur, hoc mille denarium non hoc mille denariorum et
 haec duo milia denarium, non duo milia denariorum. Si
 (p. 520 Sp.¹) esset denarii in recto casu atque infinitam multitudinem sig- 15
 nificaret, tunc in patrio denariorum dici oportebat; et non
 solum in denariis, victoriatis, drachmis, nummis, sed etiam
 in viris idem servari oportere, cum dicimus iudicium fuisse
 triumvirum, decemvirum, non *triumvirorum*, *decemvirorum*.
- § 86 Numeri antiqui habent analogias, quod omnibus est una 20

F. fol. 276 b. tenentes

2 ab] *om.* Brissonius, Scioppius. — aerea eneaque F, *corr.* vulg. — eris F. — 3 ad ducentussis F, *corr.* vulg. — 4 ex] *om.* vulg. — eiusmodi habent M, Laetus. — 6 habet] habere M V a Laetus. — 7 suum] sensum Müller. '*fort. usum*' adscripserat LSp *sed postea scriptum delavit.* — 10 habeant M, hanc p, habet a, '*sed fort. praestat quom pro quoniam*' LSp. — 11 vocabulis] M, Laetus, uocalibus F. — 12 miliaris] LSp, militaris F. — 13 denariorum] LSp, denarii F. — 14 denarium non] denaria non F, *corr.* vulg. — denariorum] Christ Philol. XVII, 62, LSp 305, denarii F. — 15 essent V p. — 17 drachmis] et rachmis F, *corr.* Rholandellus. — 18 viris] uiris *corr. ex utris* F, utris G a, utris M p. — oporteret Scioppius, oportet Scaliger. '*fort. del. et servatur scrib.*' LSp. *malim* servari apparet. — 19 non triumvirorum decemvirorum] vulg., non centum uirorum F. '*fort. fuisse triumvirum decemvirum centumvirum non virorum*' LSp, *quod amplexus hanc copiosorem dicendi rationem Varroni tribuas: fuisse triumvirum decemvirum centumvirum, non triumvirorum decemvirorum centumvirorum.* — 20 in omnibus V.

...mimus assem te
... MILLE AERIS
...centasii numeri
...soli habent simi-
...debetis dissimiles
...et principium,
...finitum; di-
...supodius et
...finitum et
...utrumque item
...additur certus
...dicitur; nam sic
...denariorum et
...denariorum. Si
...similitudinem sig-
...portabat; et non
...numis, sed etiam
...habere fuisse
...decemvirorum.
...similes est una

...in omni F. corr.
...- 4 ex on. vulg.
...M Va Lactus. -
...ut lib. sed postea
...ut fort. praestat
...uocabos F.
...lib. denari F. -
...Christi Phil.
...et rath-
...ut F. utris
...fort. del.
...decemvirorum
...triumvirum
...hanc copio-
...decemvirum
...- 20 it

[non novenaria] regula, duo actus, tres gradus, sex decuriae, quae omnia similiter inter se respondent. Regula est numerus novenarius, quod, ab uno ad novem cum pervenimus, rursus redimus ad unum et novem. Hinc et nonaginta et nongenta
 5 ab una sunt natura novenaria; sic ab octonaria, et deosum versus ad singularia perveniunt. Actus primus est ab uno [ad] nongenta, secundus a mille ad nongenta milia; quod idem valebat unum et mille, utrumque singulari numero appellatur; nam ut dicitur hoc unum, haec duo, [sic hoc mille,
 10 haec duo] milia et sic deinceps multitudinis in duobus actibus reliqui omnes item numeri. Gradus singularis est in utroque actu ab uno ad novem, denarius gradus a decem ad nonaginta, centenarius a centum [ad] nongenta. Ita tribus gradibus sex decuriae fiunt, tres miliariae, tres minores. Antiqui
 15 his numeris fuerunt contenti. Ad hoc tertium et quartum actum ab decies minores imposuerunt vocabula, neque ratione, sed tamen non contra eam de qua scribimus analogiam. Nam [ut] deciens cum dicatur hoc deciens, ut mille hoc mille, ut sit utrumque sine casibus vocis, dicemus ut hoc mille,

(p. 521 Sp.¹)

§ 87

(p. 522 Sp.¹)

§ 88

1 non *del.* vulg., novenaria *del.* LSp. non novenaria *corrupt.* *vid. ex interpretamento* numerus novenarius (ñ. novenaria F). — 2 quae] qua F, *corr.* Rhol. — regulae F, *corr.* Scioppius. — 4 unum] unam F, *corr.* vulg. — et novem. hinc] LSp, et .U. hinc F, ut V hinc G H a. 'nisi praestat Hinc et novem' LSp. — et nonaginta] et LX F (*ab LX novus vers. inc.*), et XC Aldus. — nongenta] LSp, nungenti F, nongenti G H. — 5 sic ab] 'fort. sic VIII, LXXX, DCCC ab' LSp. — deosum] FMp, deorsum ceteri. — 7 ad nongenta] dCCCC F, *corr.* vulg. — nungenta F. — 8 numero] nomine F, *corr.* Laetus. — 9 appellatur] appellant vulg., 'fort. appellatum' LSp. — sic hoc mille, haec duo] *add.* Gronovius de pec. vet. p. 13, sic dicitur hoc unum haec duo *addi iubet* Scioppius. — 11 om̄s F. — 'fort. gradus est in utroque actu, singularis ab' LSp. — 12 denarios F, *corr.* vulg. 'fort. del. gradus' LSp. — a decem] decem F, *corr.* vulg. — nonaginta] LX F, *corr.* vulg. — 13 ad nongenta] dCCCC F, *corr.* vulg. — 14 miliariae tres] LSp, miliaria et res F, miliariae et tres Aldus. — 16 decies] *sic h. l.* F *cum ceteris.* ab decies *om.* Scioppius. — minores] minora vulg., addiderunt posteriores atque ieis minora Scioppius, minorem, a deciens milliens maiorem addentes Müller. — 17 contra est eam M, Laetus. — 18 nam ut] 'fort. nam et' LSp. *idem antea del.* ut. — deciens] vulg., deciens F. — hoc decies F.

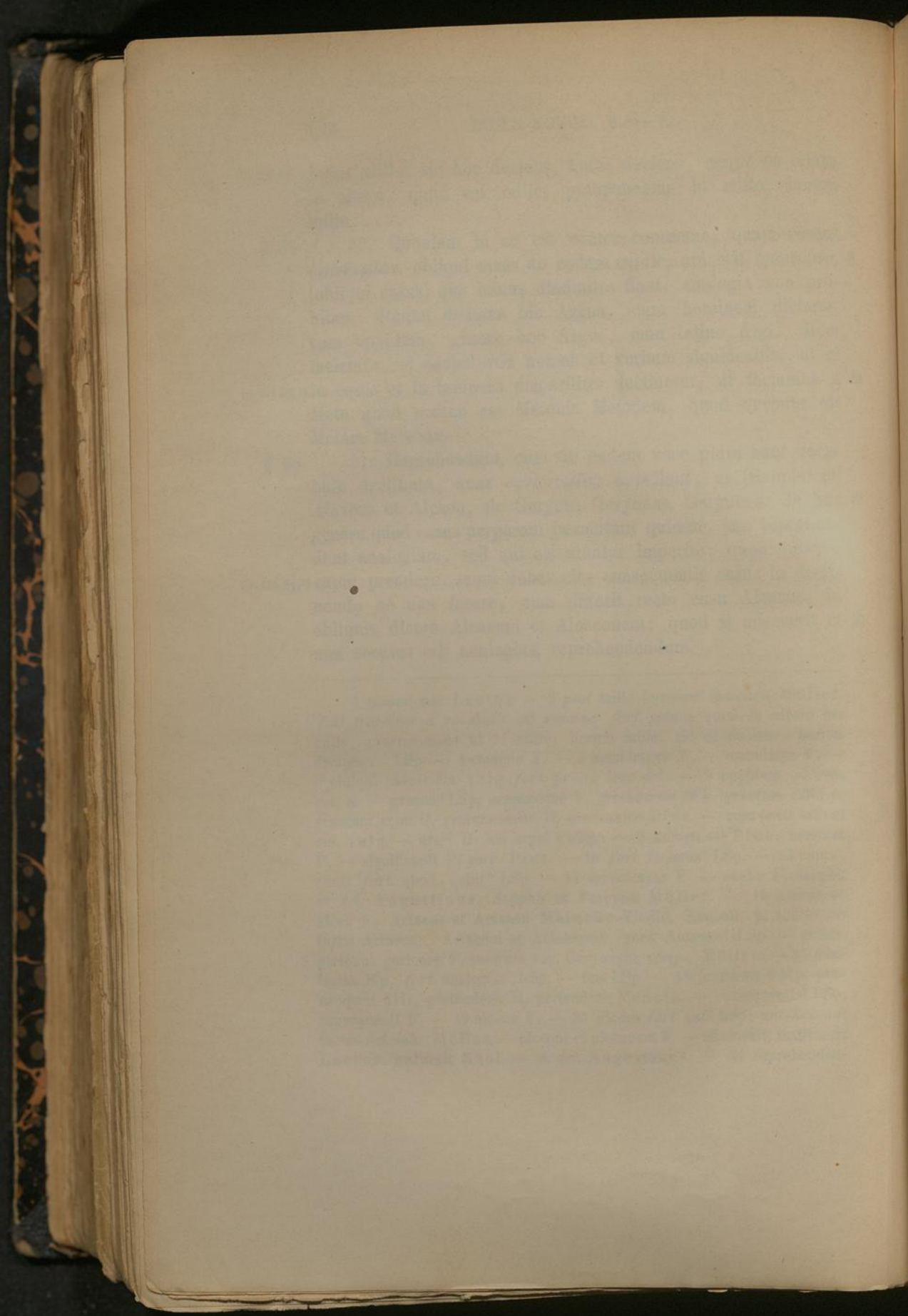
Spengel, Varro de lingua latina.

(p. 523 Sp.¹) huius mille, sic hoc deciens, huius deciens, neque eo minus in altero, quod est mille, praeponemus hi mille, horum mille. . . .

§ 89 50. Quoniam in eo est nomen commune, quam vocant *ὀμωνυμίας*, obliqui casus ab eodem capite, ubi erit *ὀμωνυμία*, 5 [obliqui casus] quo minus dissimiles fiant, analogia non prohibet. itaque dicimus hic Argus, cum hominem dicimus, cum oppidum, graece hoc Argos, cum latine Argi. Item faciemus, si eadem vox nomen et verbum significabit, ut et (p. 524 Sp.¹) in casus et in tempora dispariliter declinetur, ut faciamus a 10 Meto quod nomen est Metonis Metonem, quod verbum est Metam Metebam.

§ 90 51. Reprehendunt, cum ab eadem voce plura sunt vocabula declinata, quas *συνωνυμίας* appellant, ut [Sappho et] 15 Alcaeus et Alcaeo, sic Geryon, Geryonus, Geryones. in hoc genere quod casus perperam permutant quidam, non reprehendunt analogiam, sed qui eis utuntur imperite; quod quisque (p. 525 Sp.¹) caput prenderit, sequi debet eius consequentis casus in declinando ac non facere, cum dixerit recto casu Alcaeus, in obliquis dicere Alcaeoni et Alcaeonem; quod si miscuerit et 20 non secutus erit analogias, reprehendendum.

1 neque] nec Laetus. — 2 post mille lacunam indicavit Müller. 'fuit transitus a vocabulis ad nomina. fort. minus quod in altero est mille, praeponemus ut hi mille, horum mille, sic hi deciens, horum deciens.' LSp. — 4 comune F. — 5 omonimyan F. — omonimya F. — 6 obliqui casus] om. vulg. fort. priore loco del. — 8 oppidum . . cum om. a. — graece] LSp, grecancene F, grecancene MV, graecam cene p, graecam cene G, graecaneaene H, graecanice Pius. — cum (ante latine) om. vulg. — argei H. hei argei vulg. — 9 nomen et] Pius, nominet F. — significavit F, corr. Pius. — 10 'fort. facimus' LSp. — 13 cum . . sunt] 'fort. quod . . sint' LSp. — 14 synonymyas F. — sappho F. sappho et del. Augustinus, Sappho et Psappa Müller. — 15 alceus et alceo F, Actaeus et Actaeon Meineke Vindic. Strabon. p. 133 et sic infra Actaeus . . Actaeoni et Actaeonem. 'fort. Alcaeon' LSp. — gerion gerionus geriones F, medium voc. Geryoneus scrips. Müller. — 17 analogian Hp, 'fort. analogias' LSp. — ieis LSp. — 18 prenderit FMp, preponderit alii, pretenderit H, pertenderit Veneta. — consequentis] LSp, consequenti F. — 19 alceus F. — 20 'dicere fort. del.' LSp; aut hoc aut facere del. iubet Müller. — alceoni et alceonem F. — miscuerit] instituerit Laetus, institerit Rhol. — et del. Augustinus. — 21 reprehenden-

52. [*Reprehendunt*] Aristarchum, quod haec nomina Meli- | § 91
certes et Philomedes similia neget esse, quod vocandi casus
habet alter Melicerta, alter Philomedes, sic qui dicat Lepus
et Lupus non esse simile, quod alterius vocandi casus sit
5 Lupe, alterius Lepus, sic Socer, Macer, quod in transitu fiat
ab altero trisyllabum Soceri, ab altero bisyllabum Macri.
De hoc etsi supra responsum est, cum dixi de lana, hic § 92
quoque amplius adiciam similia non solum a facie dici, sed (p. 526 Sp.¹)
etiam ab aliqua coniuncta vi et potestate, quae et oculis et
10 auribus latere soleant; itaque saepe gemina facie mala nega-
mus esse similia, si sapore sunt alio; sic equos eadem facie
nonnullos negamus esse similis, si natione ^{sunt} procreati dis-
simili. Itaque in hominibus emendis si natione alter est § 93
melior, emimus pluris. Atque in hisce omnibus similitudines
15 non sumimus tantum a figura sed etiam aliunde, ut in equis
et asinis, cuiusmodi faciant pullos, ut in pomis, quo sint
sueo. Si igitur idem sequitur in similitudine verborum quis,
reprehendendus non est. Quare similitudinum discernen- § 94
(p. 527 Sp.¹)

F. fol. 28 etiam aliunde . . dissimilia sunt

dum. reprehendunt Aristarchum] LSp, reprehendendum aristarchum F,
reprehendunt Aristarchum Augustinus; *vulgo distinguebatur post*
analogias. *praeter illud* LSp *coniecit*: reprehendendum. quod dicunt
reprehendendum Aristarchum. *incipere malim ab* Item reprehendunt *vel*
Quod autem reprehendunt. — 3 '*fort. habeat alterius Melicerta alterius*'
LSp. — Philomede F, *corr.* Müller. — 6 trisillabum F. — 7 lana] *conf.*
p. 207, 4, lucerna Augustinus, *conf.* p. 208, 10. — hic] hic hic F. —
9 '*fort. oculos et auris*' LSp. — 10 soleat Aldus. — sepe F. — 12 si
natione sunt procreati dissimili] *scripsi*, in nationes (natione a) ex pro-
creante dissimilis F, si natione seu procreatione dissimiles Scioppius,
si natione exprocreati dissimili Müller, si natione sexu procreante
dissimilis Lachm. ad Lucr. p. 56, si natione sunt eos procreante dissi-
milis LSp. — 14 '*fort. meliore*' LSp. — emimus] emimus *corr. ex* et
minus *vel* et minnus F, et minus GHa. — 15 aliunde F. — 16 et asinis]
scripsi Lachmanno *duce qui* ad Lucr. p. 176: aetas ut in asinis;
idem invenit Groth, aetas ut in is F *et nisi quod* in iis H, in his
ceteri, aetas ut in gallis Müller. '*conicias est aetas aut cuiusmodi*
sed melius verba aetas ut in his delentur' LSp. — quousmodi G. —
17 sucosi F, *distinxit* vulg. — Igitur sequitur idem sequitur F *sed*
deleto priore sequitur. — '*quis fort. ponendum ante igitur*' LSp. —
18 reprehendendus F, reprehendendum Müller. — quare] quor G. —

darum causa nonnunquam ut pronomen assumitur, sic casum aliquem assumimus, ut in his Nemus, Lepus, hic Lepus, hoc Nemus; itaque discedunt ac dicuntur hi Lepores, haec Nemora; sic aliud si quid assumptum erit extrinsecus, quo similitudo penitus perspicui possit; non enim erit remotum ab natura; neque enim magnetas lapides duo inter se similes sint necne, perspicere possis, nisi minutum extrinsecus prope apposueris ferrum, quod similes lapides similiter ducunt, dissimiliter dissimiles. Quod ad nominatuom analogiam pertinet, ita declinatum arbitror, ut ad omnia quae dicuntur contra respondendum ab his fontibus sumi possit.

(p. 528 Sp.¹) § 95 53. Quod ad verborum temporalium rationem attinet, cum partes sint quattuor, tempora, personae, genera, divisiones, ex omni parte quoniam reprehendunt, ad singula respondebo.

§ 96 54. Primum quod aiunt analogias non servari in temporibus, cum dicant Legi Lego Legam et sic similia; nam quae sint ut Legei rem perfectam significare, duo reliqua Lego et Legam [et Lego] inchoatam, iniuria reprehendunt; nam ex eodem genere et ex divisione idem verbum quod sumptum

similitudinum] LSp, similitudinem F, dissimilitudinem GH, dissimilitudinum vulg. — 2 assumimus ut] LSp, assumi ut F. *fort.* assumimus sine ut. — 3 itaque] ita Müller. *conf.* Reiter p. 107. — 4 '*fort.* dissimilitudo' LSp. — 5 enim *om.* H. *fort.* nimis vel id latet. de noenum cogitavit C. F. W. Müller p. 423, *conf.* Reiter p. 73. — 9 nominatuom] LSp, nominatiuom F, nominatiuum vel nominationum ceteri. — analogia F, *corr.* vulg. — 10 declinatum] delibatum Müller. '*fort.* de declinationibus dictum vel declaratum' LSp. *potes etiam disputatum vel delectum.* — ad omnia quae dicuntur contra] *scripsi*, omnia quae dicuntur contra ad F. — 11 possint Vertranius. '*fort.* ut adversus omnia . . possit' LSp. — 12 temporalium *om.* vulg. — 13 tempora *fort.* *corr.* ex tepora F, temporum Rholandellus. — personae genera divisiones] LSp, personarum generum diuisionem F. — 17 similia] *scripsi*, simile alia F, similiter alia H, mille alia Augustinus, simile *seclusit* LSp. — 18 legei rem] LSp, *item* C. F. W. Müller p. 422 (legi rem), legerem F, legi Augustinus. — perfectum (*sine* rem) Rholandellus. — 19 et lego] *seclusit* LSp, *priora* lego et *om.* vulg. — inchoatum vulg. — 20 et ex] et vulg. — divisione idem] '*fort.* eadem divisione idem' Christ Philol. XVI, 460. LSp *olim* divisione eadem *coniecerat sed postea deleuit scriptum.* cf. C. F. W. Müller p. 422 sq.

L. 10 pro verbo corrupto 'declinatam' quoniam multa substitui
possint quae a litterarum ratione aequè commendantur,
(velut 'delineatum') emendatio omnis incerta.

The first part of the book is devoted to a general history of the country, and a description of its natural resources. The author then proceeds to a detailed account of the various tribes and nations which inhabit the region, and their customs and manners. He also describes the progress of civilization among them, and the influence of the various religions which have been introduced into the country. The second part of the book is a collection of letters and papers, which contain a great deal of interesting information regarding the history and progress of the country. These papers are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the contents of each document. The third part of the book is a collection of laws and regulations, which have been enacted by the various governments which have ruled the country. These laws are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the reasons for their enactment, and the effect which they have had on the country. The fourth part of the book is a collection of statistics, which show the progress of the country in various respects, such as population, agriculture, commerce, and industry. These statistics are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the causes of the various changes which have taken place. The fifth part of the book is a collection of maps and illustrations, which show the geographical features of the country, and the progress of civilization among its various tribes and nations. These maps and illustrations are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the contents of each map and illustration.

The sixth part of the book is a collection of laws and regulations, which have been enacted by the various governments which have ruled the country. These laws are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the reasons for their enactment, and the effect which they have had on the country. The seventh part of the book is a collection of statistics, which show the progress of the country in various respects, such as population, agriculture, commerce, and industry. These statistics are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the causes of the various changes which have taken place. The eighth part of the book is a collection of maps and illustrations, which show the geographical features of the country, and the progress of civilization among its various tribes and nations. These maps and illustrations are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the contents of each map and illustration. The ninth part of the book is a collection of laws and regulations, which have been enacted by the various governments which have ruled the country. These laws are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the reasons for their enactment, and the effect which they have had on the country. The tenth part of the book is a collection of statistics, which show the progress of the country in various respects, such as population, agriculture, commerce, and industry. These statistics are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the causes of the various changes which have taken place. The eleventh part of the book is a collection of maps and illustrations, which show the geographical features of the country, and the progress of civilization among its various tribes and nations. These maps and illustrations are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the contents of each map and illustration. The twelfth part of the book is a collection of laws and regulations, which have been enacted by the various governments which have ruled the country. These laws are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the reasons for their enactment, and the effect which they have had on the country. The thirteenth part of the book is a collection of statistics, which show the progress of the country in various respects, such as population, agriculture, commerce, and industry. These statistics are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the causes of the various changes which have taken place. The fourteenth part of the book is a collection of maps and illustrations, which show the geographical features of the country, and the progress of civilization among its various tribes and nations. These maps and illustrations are arranged in chronological order, and are accompanied by a running commentary, which explains the contents of each map and illustration.

est per tempora traduci potest, ut dicebam Disco Discam, (p. 529 Sp. 1)
et eadem perfecti, sic Didiceram Didici Didicero.

55. Ex quo licet scire verborum rationem constare, sed
eos qui trium temporum verba pronuntiare velint, *inscienter*
5 id facere; item illos qui reprehendunt quod dicamus Amor § 97
Amabor Amatus sum; non enim debuisse in una serie unum
verbum esse duplex, cum duo simplicia essent. neque ex
divisione si uniusmodi ponas verba, discrepant inter se; nam
infecta omnia simplicia similia sunt, et perfecta duplicia inter
10 se paria in omnibus verbis ut haec Amabar Amor Amabor,
Amatus . . ero. Quare item male dicunt Ferio Feriam Per- § 98
cussi, quod est ordo, Feriam [*Ferio*] Feriebam, Percussi Per- (p. 530 Sp. 1)
cutio Percutiam, sic deinceps in reliquis temporibus reprehenden-
denti responderi potest.

15 56. Similiter errant qui dicunt ex utraque parte verba § 99
omnia commutare syllabas oportere aut nullum, in his Pungo
Pungam Pupugi, Tundo Tundam Tutudi; dissimilia enim
conferunt, verba infecti cum perfecti. Quod si infecta modo
conferrent, omnia verbi principia incommutabilia viderentur,
20 ut in his Pungebam Pungo Pungam et contra ex utraque
parte commutabilia, si perfecta ponerent, ut Pupugeram Pu-
pugi Pupugero.

57. Item male conferunt Fui Sum Ero, quod Fui est § 100
perfectum, cuius series sibi, ut debet, in omnibus [personis]

1 potest] par est Christ. — ut dicebam] *fort.* ut infecti dicebam] LSp. infecti *post* tempora *addit* Christ. — 3 ratione F, *corr.* vulg. — 4 *inscienter*] LSp, Christ, *scienter* F. *inscienter* facere C. F. W. Müller p. 423. — 5 item] idem F, *corr.* vulg. — item illud reprehendunt Müller. — 11 amatus . . ero] *lacunam indicavit* LSp; amatus eram sum ero Müller. *fort. integrum verbum fuit* amatus eram, amatus sum, amatus ero] LSp. — percussi *corr. ex* persussi F (Keil), *corr. ex* perfussi F (Groth). — 12 ferio] *addidit* Aldus. — percussi] et item percussi vulg. — percutio percutiam] percussero percusseram Müller. *fort.* quod est ordo feriebam ferio feriam, percusseram percussi percussero] LSp. — 13 *temporibus fort. del.* LSp. — 18 infecti cum perfecti] LSp, infecti cum perfectis F. — *fort.* si infecti modo . . si perfecti] LSp. — 19 *fort.* viderent] LSp. — 20 ex utraque parte] *male repetita videntur* LSp. — 24 personis] personis et formis vulg. *aut in omnibus personis aut certe personis del.* LSp. *hoc prob. vid. nisi fuit in omnibus partibus.*

constat, quod est Fueram Fui Fuero; de infectis Sum quod nunc dicitur olim dicebatur Esum et in omnibus personis (p. 531 Sp.¹) constabat, quod dicebatur Esum Es Est, Eram Eras Erat, Ero Eris Erit; sic huiusmodi cetera servare analogiam videbis.

§ 101 58. Etiam in hoc reprehendunt, quod quaedam verba neque personas habent ternas neque tempora terna; id imperite reprehendunt, ut si quis reprehendat naturam, quod non uniusmodi finxerit animalis omnis. Si enim natura non omnes formae verborum terna habent tempora, ternas personas, non habent totidem verborum divisiones; quare cum imperamus, natura quod infecti verba solum habent, cum aut praesenti aut absentis imperamus, fiunt terna, ut Lege Legito Legat; perfectum enim imperat nemo; contra quae sunt indicandi, ut Lego Legis Legit, novena fiunt verba infecti, novena perfecti.

§ 102 59. Quocirca non si genus cum genere discrepat, sed in suo quoque genere si quid deest, requirendum. Ad haec addita si erunt ea quae de nominatibus supra sunt dicta, facilius omnia solventur. Nam ut illic externi caput rectus casus, sic hic in forma est persona eius qui loquitur et

1 'fort. infecti et supra est perfecti' LSp. — 2 in omnibus] in nō | omib; *deletis* nō litteris et ab initio versus o corr. ex n F. — 6 in om. vulg. 'fort. qui' LSp. — 7 'fort. habeant' LSp. — 9 sic enim F, corr. vulg. — 10 om̃s F. — terna habent] GH a, terna prestant al' habent M, terna habeant F. — 11 non habeant Ma Laetus. — 12 infecti verba] LSp, infectaba F, infecta solum verba G, infectat V, infretabat M, infecta vulg. — habent] G, habet ceteri. habent et Christ. — aut praesenti aut absentis] LSp, et praesenti aut absentis F, et praesenti et absentis vulg. — 14 indicandi] LSp, imperandi F, fatendi vulg. — 15 verbi H¹, 'fort. del.' LSp. — 17 discrepat] Laetus, discrepant F *fort. ferendum*. — 18 quoque] *scripsi, idem LSp olim coniecisse repperi*; quisque F, quousque Müller. 'fort. quique vel quoque, conf. Lachm. ad Lucr. p. 95, Wex ad Tac. Agric. p. 324' LSp. — est deest M, Laetus. — 19 nominatibus] LSp, nominatiuis F. — 20 externi] extremum Aldus. — externi rectus F. — rectos Laetus. — 21 casus si hic GH (*hoc loco, non infra fit si hic quod tradit Müller*). — in forma] 'fort. formula' LSp.

Sum quod
personis
Era Erat,
analogiam

dam verba
era; id in-
strum, quod
natura non
ternas per-
quare cum
ent, cum aut
Lege Legio
ne sunt in-
ria infecti, 15

pai, sed in
Ad haec
sunt dicta,
caput rectus
loquitur et

omibus) in
F. - 6 in
sic enim F,
prestant al'
na. - 12 in-

lectal V, in-
lect et Christ
ati F, et pra-
lecti relig -
occupant F for.
of Lachs ad
M. Laetus.
Aldus.

Mc GH (hoc
fori. for.

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some words like "quod", "et", "sunt", "legem", "legem", "legem" are faintly visible.]

F. M. de A. de ...

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some words like "quod", "et", "sunt", "legem", "legem", "legem" are faintly visible.]

tempus praesens, ut Scribo Lego. Quare ut illic fit, si hic § 103
 item acciderit in formula, ut aut caput non sit aut ex alieno
 genere sit, proportione eadem quae illic dicimus, cur nihilo-
 minus servetur analogia; item, si ut illic caput suum habebit
 5 et in obliquis casibus transitio erit in aliquam formulam,
 qua assumpta reliqua facilius possint videri verba, unde sint (p. 533 Sp.)
 declinata; fit enim, ut rectus casus nonnunquam sit am-
 biguus, ut in hoc verbo Volo, quod id duo significat, unum
 a voluntate, alterum a volando; itaque a Volo intellegimus
 10 et volare et velle.

60. Quidam reprehendunt, quod Pluit et Luit dicamus § 104
 in praeterito et praesenti tempore, cum analogiae sui cuius-
 que temporis verba debeant discriminare. falluntur; nam est
 ac putant aliter, quod in praeteritis U dicimus longum Pluit
 15 [Luit], in praesenti breve Pluit Luit; ideoque in venditionis
 lege fundi Ruta Caesa ita dicimus ut U producamus.

61. Item reprehendunt quidam, quod putant idem esse § 105
 Sacrificio et Sacrificor, Lavat et Lavatur; quod sit an non,
 nihil commovet analogian, dum Sacrificio qui dicat servet (p. 534 Sp.)

F. fol. 27 b. duo significat

1 si] Müller, Madvig Advers. II, 177, sic F. *conf.* LSp Philol.
 Anz. V p. 586. — 2 accidit C. F. W. Müller p. 424. — 3 qua illic
 diximus LSp, Madvig. — nichilo F. — 4 si ut] *scripsi* (duce Christio
 qui si sicut), sicut F. — 5 *fort.* in obliquis casibus; fit enim, ut rectus
 casus nonnunquam sit ambiguus, in verbis transitio erit in aliam for-
 mulam' LSp. — aliquam] aliam quam Müller. *cf.* C. F. W. Müller
 p. 794 sq. — formulam *corr. ex* formamlam *vel* formamiam F. — 6 possunt
 M, Laetus. — 7 casus *om.* vulg. — 9 *fort.* itaque Volo *sed haec*
omnia itaque . . velle *abundant'* LSp. — 11 *fort.* Quod quidam *vel* qui'
 LSp. — 12 analogie F. — 13 est ut putant GH. — 15 luit] *addidit*
vulg. — in lege venditionis] LSp, "inuenditionis 'lege aut uenditionis
corr. ex uenditione *aut* uenditione *corr. ex* uenditionis F (Keil, ASp),
 inuenditiones lege F (Groth), lege in uenditiones G, leges in uenditiones
 Ha, in venditionis lege Laetus (*et ni fallor* MVp). — 16 cesa F. —
 18 sacrificio] sacrificio F, *corr.* vulg. — sacrificor lavat] sacrificio re-
 lauat F, sacrificio relauta V, sacrificio relauta p, sacrificor et lauat
 vulg. (*i. e. Stephani editio, nam August. 1557 sacrificio res lavat dedit*
idemque eius index exhibet, correxit vero sacrificor in adnot., illud et
om. LSp. — 19 sacrificio] sacrifici F, *corr.* Augustinus.

sacrificabo et sic per totam formam, ne dicat Sacrificaturus aut Sacrificatus sum; haec enim inter se non conveniunt.

§ 106 Apud Plautum, cum dicit:

Piscis ego credo qui usque dum vivunt lavant

Diu minus lavari quam haec lavat Phronesium, 5
ad Lavant Lavari non convenit, ut I sit postremum, sed E;
ad Lavantur analogia Lavari reddit, quod Plauti aut librarii
(p. 535 Sp.¹) mendum si est, non ideo analogia, sed qui scripsit est reprehendendus. Omnino et Lavat et Lavatur dicitur separatim recte in rebus certis, quod puerum nutrix lavat, puer a 10

§ 107 nutrice lavatur, nos in balneis et lavamus et lavamur. Sed consuetudo alterum utrum cum satis haberet, in toto corpore potius utitur Lavamur, in partibus Lavamus, quod dicimus lavo manus, sic pedes et cetera. Quare e balneis non recte dicunt Lavi, Lavi manus recte. Sed quoniam in balneis 15
Lavor Lautus sum, sequitur, ut contra, quoniam est Soleo, oporteret dici Solui, ut Cato et Ennius scribit, non ut dicit volgus, Solitus sum, deberet dici; neque propter haec, quod discrepant in sermone pauca, minus est analogia, ut supra dictum est. 20

§ 108 62. Item cur non sit analogia, afferunt, quod ab similibus similia non declinentur, ut ab Dolo et Colo; ab altero

(p. 536 Sp.¹)

1 nec vulg. — sacrificaturus] sacrificandus vulg. 'sacrificatur fuit cum conicerem, expectamus vero sacrificabor. fort. sacrificaturus aut del.' LSp. nisi sacrificabor expectaretur, praesto esset sacrificatur taurus. — 3 Plautum] Truc. II, 3, 1. conf. Bergk Beiträge I, 125. —

'fort. dicitur' LSp. — dicit ego F. — 6 I sit] H, E sit p, T sit F. — 8 mendum] mendum corr. ex mendunt F, mendunt V, mendiunt M, Laetus. — 9 lavat] H, lauant F. — lavatur] lavantur Rholandellus. — 10 laua. puer F. — 11 balneis vulg. — 14 e balneis] e ualneis F Vp, et ut in eis M, Laetus. — 15 'in balneis fort. del.' LSp. — 16 lautus] F, lauatus ceteri ni fallor omnes. — 17 oporteret] LSp, oportet F, oporteat Müller. — scribunt Pius. — 18 deberet] LSp, debere F. vel oportet dici vel debere dici del. Christ. — quod discrepant] GHVp, quod discrepant corr. ex quod e discrepant F (Keil), corr. ex quae discrepant F (Groth), quod he discrepant M, quod haec quoque discrepant vulg. — 21 afferunt] Vp vulg., asserunt F (Groth), asserunt litt. ss in ras. corr. fort. ex ff F (Keil), mihi non rasura videbatur esse, sed membrana casu quodam paululum attrita. — 22 abdolo corr. ex ad-dolo F.

Sacriſicatura
conueniunt.

lavant
onesium,
um, ſed E;
ut librari
ſt eſt repre
ſeparatim
at, poer a 8

mur. Sed
to corpore
d dicimus
non recte
a balneis 13
ſt Soleo,
ut dicit
ee, quod
ut ſupra

29
ab ſimi-
altero

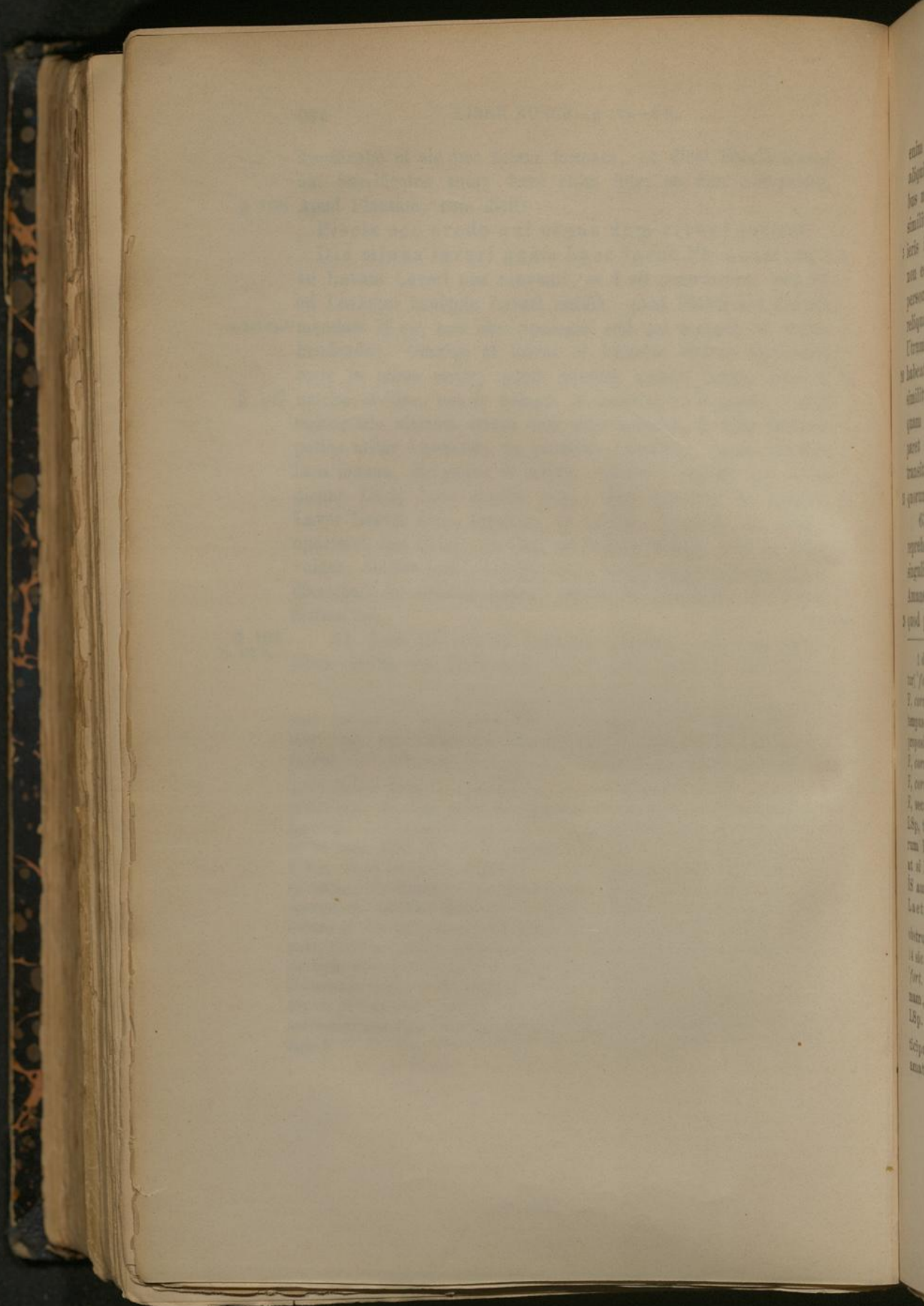
teatur ſuit
ſtarius aut
ſerificatur
1, 125. —

ſit F. —
adiant M,
ndellus.

e balneis
LSp. —
eret) LSp,
eret) LSp,

ad discre-
ſell, corr.
e quoque
aſſerunt

atur eſſe,
r. ex ad-

enim dicitur Dolavi, ab altero Colui; in quibus assumi solet aliquid, quo facilius reliqua dicantur, ut in Murmecedis operibus minutis solet fieri; igitur in verbis temporalibus, quom similitudo saepe sit confusa, ut discerni nequeat, nisi trans-
 5 ieris in aliam personam aut in tempus, quae proposita sunt non esse similia intellegitur, cum transitum est in secundam personam, quod alterum est Dolas, alterum Colis. Itaque in § 109 reliqua forma verborum suam utrumque sequitur formam. Utrum in secunda [persona] forma verborum temporalium (p. 537 Sp.¹)
 10 habeat in extrema syllaba AS an ES an IS, ad discernendas similitudines interest; quocirca ibi potius index analogiae quam in prima, quod ibi abstrusa est dissimilitudo, ut apparet in his Meo, Neo, Ruo; ab his enim dissimilia fiunt transitu, quod sic dicuntur Meo Meas, Neo Nes, Ruo Ruis,
 15 quorum unumquodque suam conservat similitudinis formam.

63. Analogiam item de his quae appellantur participia § 110 reprehendunt multa iniuria; nam non debent dici terna ab (p. 538 Sp.¹)
 singulis verbis Amaturus Amans Amatus, quod est ab amo Amans et Amaturus, ab amabar Amatus. Illud analogia
 20 quod praestare debet, in suo quicque genere habet, casus, ut

1 dicitur] 'fort. dici' LSp. — 'fort. in quibusdam' LSp. — 2 dicantur] 'fort. videantur' LSp. — ut in] uti F, corr. vulg. — 3 quom] quo F, corr. vulg. — 4 dissimilitudo Stephanus. — sepe F. — 5 'aut in tempus fort. del.' LSp. — praeposita corr. ex proposita F (Groth), proposita testari videtur Keil, idem ex V p notavi. — 6 non esse] nosse F, corr. Vertranius. — 7 in reliquis suam Scioppius. — 8 uterque F, corr. Scioppius. — 9 secunda persona forma] LSp, secunda forma F, secunda persona p. — verborum] verbum Müller. — temporalium] LSp, temporale F. secunda persona alterum verbum habet . . AS, alterum IS Scioppius. — 10 an ES an IS ad] an Is at si ad F, an is at si M V, an is ac si ad vulg., an is ad Rholand.; 'fort. an ES an IS aut IS ad' LSp quod assumpsit om. aut IS. — 11 dissimilitudines M, Laetus. — quocirca] quocirca quare M, Laetus. — 12 obtrusa H, obtrusa Müller. — 13 meo neo ruo] meo meorum F. — ruo] veho vulg. — 14 sic dicuntur meas nes vehis quorum vulg. — 15 suas . . formas Laetus. 'fort. sua . . forma analogiam. item vel potius suam quom servet . . formam, confirmat analogiam. item' LSp. — 16 analogiam H. vid. supra LSp. fort. del. analogiam vel scrib. formam analogon. Item. — 'fort. participalia' LSp. — 19 amans] amansⁿ F. — amaturus ab] Rholand., ab amaturus F. — amabar] amor vulg. — 20 casus ut] 'fort. ut casus' LSp.

Amatus Amato et Amati Amatis; et sic in muliebribus Amata et Amatae; item Amaturus eiusdemmodi habet declinationes, Amans paulo aliter; quod hoc genus omnia sunt in suo genere similia proportione, sic virilia et muliebra sunt eadem.

- § 111 64. De eo quod in priore libro extremum est, ideo non esse analogiam, quod qui de ea scripserint aut inter se non convenient, aut in quibus convenient ea cum consuetudinis discrepent verbis, utrumque [*falsum*]. sic enim omnis repudiandum erit artis, quod et in medicina et in musica et in aliis multis discrepant scriptores; item in quibus conveniunt *in* scriptis, si ea repudiat natura, quod ita ut dicitur non sit, non ars, sed artifex reprehendendus, qui debet in scribendo vidisse verum, non ideo non pote scribi verum.
- § 112 Qui dicit hoc Monti et hoc Fonti, cum alii dicant hoc Monte et hoc Fonte, sic alia quae duobus modis dicuntur, cum alterum sit verum, alterum falsum, non uter peccat tollit analogias, sed uter recte dicit confirmat; et quemadmodum is qui [cum] peccat in his verbis, ubi duobus modis dicuntur, non tollit rationem cum sequitur falsum, sic etiam in his [*quae*] non [in] duobus dicuntur, si quis aliter putat dici

1 muliebribus] F, mulieribus ceteri. — ¹fort. amata amatae et amatae amatis] LSp. — 4 ¹fort. sicut] LSp. — 6 esse analogiam] est analogia F, corr. Müller. — 8 discrepant F, corr. Müller. — utrumque] utrunque vulg. ¹requirimus falsum est vel simile]. LSp, unde falsum addidi. cf. VIII § 39, IX, 75. cum consuetudine discrepent, amovebis utrumque Müller. cum consuetudine discrepent perversum utrumque Reiter p. 107—10. — 9 erit] est Laetus. — quod in MVp Laetus. — 11 in] scripsi, ut libri. del. Müller, LSp. — si] sic vulg., om. Aldus. — ea] LSp, etiam libri. — repudiat F, repudiant ceteri. sic etiam repugnant naturae Vertranius, conveniunt, scriptis etiam repugnat natura Müller, conveniat scriptis si etiam repudiat natura Madvig p. 177, conveniunt scriptis, scientiam repudiant naturae Wilmanns p. 48, Reiter p. 108. — natura] natam Vp. — dicitur] scil. a scriptoribus — 12 sit] scil. natura. — non ars] scripsi vocabulo non quod libri proximo versu habent ante vidisse huc traiecto, non est ars Madvig, ars libri. quom tamen ut dicitur non sit ars Reiter. conf. LSp Phil. Anz. V p. 586. — 13 non vidisse libri, vid. supra. — pote] scripsi, posse libri. — 18 cum] non H, seclusit LSp. is quicumque C. F. W. Müller p. 799. — ubi om. V. — dicuntur] ¹fort. dicitur, nisi qua pro ubi reposueris quod praefero] LSp. — 20 quae non] non

l. 12 sq. probo 'non' ante 'ars' insertum, nego cetera recte constituta esse multis de causis quas cum quivis cernat enumerare tædet. Mihi sic scribere placet et verum puto si sententiam spectes, non ipsa verba de quibus dubitari possit: 'non ars, sed artifex reprehendendus, qui debet in scribendo non vidisse verum (dici), non ideo non posse scribi verum': pro 'dici' quod inserui, quodvis simile verbum intercidisse potest.

... of the ... in the ... of the ...

... the ... of the ... in the ...

... the ... of the ... in the ...

... the ... of the ... in the ...

... the ... of the ... in the ...

... the ... of the ... in the ...

... the ... of the ... in the ...

... the ... of the ... in the ...

oportere atque oportet, non scientiam tollit orationis, sed suam inscientiam denudat.

65. Quibus rebus solvi arbitraremur posse quae dicta § 113 sunt priori libro contra analogian, ut potui brevi percurri. Ex quibus si id confecissent quod volunt, ut in lingua latina esset anomalia, tamen nihil egissent, ideo quod in omnibus partibus mundi utraque natura inest, quod alia inter se [similia, alia dissimilia] sunt, sicut in animalibus dissimilia sunt ut equus bos ovis homo, item alia, et in unoquoque horum genere inter se similia innumerabilia. Item in piscibus dissimilis murena lupo, is soleae, haec merulae et (p. 541 Sp. 1) mustelae, sic aliis, ut maior ille numerus sit similitudinum earum quae sunt separatim in murenis, separatim in asellis, sic in generibus aliis. Quare cum in inclinationibus verborum § 114 borum numerus sit magnus a dissimilibus verbis ortus, quod etiam vel maior est in quibus similitudines reperiuntur, con-

F. fol. 29 ut equus . . collata

in F, corr. vulg. cf. C. F. W. Müller p. 423, Reiter p. 74. — 1 rationis Stephanus. — 2 inscitiam vulg., insciam Mp. — 4 priore GH vulg., in priori p. — percurri vulg. — 5 conficissent F. — 6 nihil legissent F, corr. vulg. — 7 inest] est Vp. — 8 similia alia dissimilia sunt] Müller, alia sunt F, sunt p. 'fort. haec melius sic cohaerent: utraque natura sicut in animalibus, quod alia inter se similia, alia sunt dissimilia; dissimilia sunt ut equus' LSp. quod alia inter se sicut in animalibus dissimilia sunt ut equus bos ovis homo item alia, alia sunt et in unoquoque horum Reiter p. 26 sq. — Codicis F folii 29 pagina prior inde a verbis ut equus usque ad X § 7 esse partibus expressa est in libro 'Paléographie des classiques latins', planche XII. — 9 sunt om. vulg. — et] 'fort. set vel at' LSp. — 11 dissimilis natura murena H. — murena lupo] 'fort. murena asello, hic lupo' LSp. conf. Philol. Anz. V p. 585 sq. — is] LSp, Madvig Adv. II, 177, his F, 'etiam hic scrib. possis' LSp. — haec] hae p, vulg. — merulae] scripsi, nerene corr. ex merene F, merene p, nerene a, murenae GH, Aldus. 'fort. murenae et del.' LSp. idem olim adscripserat: 'fort. aliud piscis nomen latet'. de merula pisce cf. Plin. n. h. IX, 52, XXII, 149. — et] ut p. — 12 sic] eae Madvig. — aliis] alii Augustinus. 'fort. alii aliis, set' LSp. — 14 in inclinationibus] sic F et omissio in M, Lactus. conf. IX § 1, 34, 38, X, 13, 78. — 16 'vel fort. del.' LSp. — confitendum] conferendum F, corr. vulg.

fitendum est esse analogias. Item quom ea non multo minus quam in omnibus verbis patiatur uti consuetudo communis, fatendum illud quoque analogian sequi nos debere universos, (p. 542 Sp. 1) singulos autem praeterquam in quibus verbis offensura sit consuetudo communis, quod ut dixi aliud debet praestare 5
 § 115 populus, aliud e populo singuli homines. neque id mirum est, cum singuli quoque non sint eodem iure; nam liberius potest poeta quam orator sequi analogias. Quare cum hic liber id quod pollicitus est demonstraturum absolverit, faciam finem; proximo deinceps de declinatorum verborum forma 10 scribam.

1 'fort. analogian' LSp. — item quom] LSp, item que cum F, itemque cum vulg. Reiter p. 76. — 2 comunis F. — 3 quoque] LSp, quo quando F G M p, quoque quando H, quod quando V a, quodammodo vulg. de quoque quodammodo cogitat C. F. W. Müller p. 799. — 'fort. universos in omnibus vid. IX § 5' LSp. — 4 autem] tum M V p Laetus. — 5 comunis F. — dixi] IX § 5. — 9 demonstraturus M, Laetus. — absoluerim F, corr. Aldus. — 10 de] FM, Pius, om. ceteri. — declaratorum H. 'fort. declinationum' LSp. — forma] Pius, formam V p, firma F.

in malo nra
suo conuulsi
bere nra
offensa di
bet praesae
id nra
am libent
are cum h
verit, facim
orum forma

7.6

que cum F
quoque) LSp
quodammodo
p. 799. —
al) tum M.V.p
stratus M,
I, Plus, on
forma) Plus,

DE LINGVA LATINA

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

§§ 1061c : de forma obliqua

4 puntos de explicación